

Cena
0,80 eiro

Nr. 63
(11 594)

**KĀ DZĪVOT
DABAS
LIEGUMĀ?**

➔ 6-7. lpp.

Divās frontes pusēs – sargātāji un tie, kuri vēlas saimniecisko darbību. Mežkopja Kārļa Blūma pārdomas.

Dzirnavu ezerā rosās supotāji

Ideja Ēdoles Dzirnauvu ezerā piedāvāt cilvēkiem supot* jeb dēļot nākusi kā zibens no skaidrām debesīm. „Cik pēkšņi nāca, tikpat strauji to esam realizējuši,” stāsta ēdolnieki Agnese un Gatis Moldovāni.

Lai arī supošana apgūta tikai nesen, Agnese Moldovāne uz dēļa jūtoties droši.

Pirms pāris gadiem, kad Ēdolē ieprecējušies, Agnese pārsteidzis tas, ka ūdenstilpi pagasta centrā vietējie maz izmanto atpūtai: „Domāju – tik skaista vieta, bet kāpēc te nav peldētavas? Kāpēc neviens nebrauc ar katamarāniem? Kāpēc neizmanto saliņu?” Tā tas domu līmenī mājāja, līdz dēļ šajā vasarā Pāvilstā sāka iet sērfošanas skolā. Tur redzēju supus un sērfošanas dēļus un sievišķīgas ziņkāres dēļ izjautāju, cik inventārs maksā, vai tiek iznomāts. Braucot mājās, paskatījos uz ezeru, un uzreiz bija skaidrs, ka gribu to darīt.” Gatis ideju akceptējis. Iegūtas atļaujas, iegādāti septiņi supi, sertificētas drošības vestes un ūdensnecaurlaidīgas somiņas, kurās var ņemt līdzī

telefonu, dokumentus. Uzņēmums *MGT* Gatim jau bijis nodibināts, nu tikai pārreģistrēta darbības joma.

Ikdienā Gatis uzņēmumā *IMK* būvē skandināvu tipa koka karkasa mājas, bet Agnese ir *Sanitex* tirdzniecības aģente. Vakari abiem stipri mainījušies, jo Agneses pārziņā ir mājas solis kopā ar abiem dēļiem, bet Gatis no septiņiem līdz desmitiem ir kopā ar supotājiem. Brīvdienās gribētāji tiek uzņemti no 10.00 līdz 22.00. Moldovānu ģimene priecājas, ka līdz ar viņu aktivitāti pagasta centrā vairojusies rosība – jau pirmajās nedēļās dēļot bijuši ne tikai vietējie, bet arī cilvēki no Ventspils, Saldus, Kuldīgas utt. „Bagāti diezin vai kļūsim, no pamatdarba nevarēsim at-

teikties, tāpēc uztveram to vairāk kā vaļasprieku. Cena nav liela – pieci eiro stundā. Rēķinājām tā, lai ģimene ar bērniem var atļauties. Mūsu darbošanās dod arī ieguldījumu vietā, kurā dzīvojam,” saka Agnese. Drīz plānots sākt regulāras SUP fitnesa nodarbības, bet tālākā nākotnē abi grib ezerā iztīrīt saliņu, lai nākamvasar to var izmantot kā romantisku atpūtas vietu.

* SUP (*Stand Up Paddle* – angļu val.) – liels, plats dēlis airēšanai pa ūdeni

Jolantas Hercenbergas teksts un foto

SPIRITS & WINE

PLAŠĀKAIS SORTIMENTS
PIE TAVĀM DURVĪM!

VAIRĀK KĀ 5000 PRODUKTU AR PIEGĀDI VISĀ LATVIJĀ.

spiritsandwine.lv

Kuldīgas pusmaratona
reportāža.

➔ 12. lpp.

Vēzis:

laikus atklāt un nebaidīties.

➔ 9. lpp.

Piektdien, 14. augustā:

- Kā skolas gaida 1. septembri.
- Snēpeles jaunumi.
- Kur ceļot pa Latviju.
- Pielikums Radošā Kuldīga.

9 1771407 197504 8 33

ISSN 1407-9755

REDZĒJUMS

Jāpieņem arī neērtie

Jolanta Hercenberga

Šodien *Kurzemniekā* (5. lpp.) lasāms raksts *Dilemma, kas prasa atbildi* par jauniešu ar garīgās veselības problēmām, kura agresija izpaužas dedzinot. Pērn braucu uz Vecvilgāli, lai runātu ar viņa māti un citiem Kurmāles pagastā dzīvojošajiem. Pēc tam biju atklātā jāsēdē, kur viņam par ļaunprātīgu dedzināšanu piesprieda cietumsodu. Kad pēc iznākšanas no cietuma puisis izraisīja ugunsgrēku Kabilē un viņu atkal apcietināja, sazinājos ar vairāku iestāžu pārstāvjiem, kuriem jālemj par puīša turpmāko dzīvesvietu. Un te nu ir dilemma! Cilvēki, ar kuriem runāju, un pat tie, kuri jutās puīša apdraudēti, atzina, ka situācija sarežģīta. No vienas puses, ļaunprātības sadusmojot, bet no otras – viņi apzinoties, ka tā ir slimības izraisīta rīcība.

„Humānā sabiedrībā jāmācās iekļaut arī ne tik ērtos. Kāpēc? Jo viņi vienkārši ir. Neatkarīgi no tā, vai vairumam šķiet ērti vai neērti.”

Jo ikdienā, kamēr *neuznāk melnie*, kā sacīja kaimiņienes, puisis esot laipns, mierīgs un nevienam nekāitē. Viņas arī izjutot līdzjutību pret puīsi kā cilvēku. Protams! Jo, paldies Dievam, dzīvojam valstī, kurā definēts, ka turamies pie demokrātijas, cilvēktiesību un humānisma principiem. Citāda izvēle nemaz nedrīkst būt. Humānai jābūt attieksmei pret ikvienu pasaules iedzīvotāju. Tādēļ arī Latvijā līdzīgi kā daudzās citās valstīs noris deinstitutionalizācija jeb ikviena iekļaušana sabiedrībā. Un, vadoties pēc šī procesa principiem, mācām starp citiem dzīvot arī ne tik ērtajiem cilvēkiem. Kāpēc neērtajiem? Tāpēc, ka viņi mēdz sagādāt problēmas.

Nereti rodas situācijas, kurās cilvēki, kas savas veselības dēļ nespēj rīcību izvērtēt, apdraud citus. Kā rīkoties? No kopīgā grāpja izmest? Sadalīt sabiedrību normālajos un ne tik normālajos un pa vidu novilkt dzelzs aizkaru? Tāds periods Latvijā bijis ne tik senā pagātnē. Labas atsauksmes gan par to nav daudz dzirdētas.

Ārvalstīs pilngadīgajiem ar garīgiem traucējumiem kā viens no sociālajiem pakalpojumiem tiek izmantots individuālā budžeta modelis. Tas ir atšķirīgi no tā, kā notiek pie mums, kad tiek vērtēta cilvēka atbilstība konkrētu sociālo pakalpojumu saņemšanai. Atšķiras ar to, ka nav vis definēti dažādi atbalsta mehānismi, no kuriem piemeklē, kurš cilvēkam vislabāk derētu, bet skatās, kādas ir katra vajadzības, un domā, kā tās apmierināt.

Šķiet ļoti loģiski, jo ikviena vajadzības ir atšķirīgas, tādēļ ne vienmēr derēs iepriekš sagatavots, standartizēts atbalsta komplekts.

TRĪS PAR VIENU

Kā veicināt sabiedrības aktivitāti, lai kopīgiem spēkiem uzlabotu dzīvi kopienā?

Jāuzticās un jāiedrošina

1. Dace Oberšate-Veisa, Alsungas novada biedrības *Liepu ielas radošais kvartāls* vadītāja, tējnīcas *Sapņotava* īpašniece:

– Biedrība projektus realizē kopā ar jauniešiem. Svarīgi, ka viņi paši domā un dara to, ko paši gribētu pieredzēt. Mēs, pieaugušie, dodam instrumentus un zināšanas, kā pasākumus rīkot. Tā viņi paši rada kaut ko tādu, pēc kā ir pieprasījums. Piemēram, 12. augustā Alsungā notiks otrā Jauniešu diena. Viņi izdomā programmu gan sportiskajai, gan kultūras daļai, aicina ciemiņus. Iepriekš pierakstīties nav obligāti – no

11.00 interese var reģistrēties pie skolas. Pirmā dienas daļa veidota sadarbībā ar Kuldīgas orientēšanās klubu *Taka*, bet vakara daļā ir sarunas platformā *Zoom* ar slaveniem un iedvesmojošiem cilvēkiem.

Mūsu biedrības pamats ir pusaudži no 13 līdz 15 gadiem – pamatskolas pēdējās klases. Vidusskolā lielākā daļa dodas mācīties citur. Mūsu aktīvistiem ir liela vēlme darīt, izausties. Viņiem svarīga pieaugušo uzticēšanās un iedrošinājums – tad arī nav grūti iesaistīt. Nevar visu laiku turēt pie rokas un norādīt, ko nedrīkst. Tad viņiem

zūd vēlme darboties. Pieaugušajiem, protams, jāpieskata, bet ļoti neuzkrītoši.

Biedrībai drīzumā būs divi gadi. Kopā esam noorganizējuši vairāk nekā desmit pasākumu. Skolā viņiem vairs nav problēmu kaut ko sarīkot pašiem. Ir ideja, zināšanas, kā plānot un sadalīt darbus. Ir ieceres, kurām vajag naudu, bet arī tādas, kurās pati ideja spēj naudu aizstāt. Es katru dienu esmu *Sapņotavā*, un jaunieši vienmēr ir gaidīti. Viņi atnāk parunāt gan par idejām, gan citām tēmām. Tur arī plānojam nākotni.

Zina, kurus uzrunāt

2. Anda Ķieģele, biedrības *Kopā Kabilē* un saietā nama *Sencis* vadītāja:

– Ir tāds iedzīvotāju slānis, kas runā, un tāds, kas dara. Kabilē gadu no gada netrūkst cilvēku, kuri uzrunāti vienmēr nāks palīgā. Bet iekustināt ir diezgan grūti. Vislabākā metode ir uzrunāt. Protams, jābūt arī idejai. Es deju kolektīvā *Kamēr vari*, un aktīvistu grupa ir no šī kolektīva. Cenšamies iesaistīt arī jauniešus. Man ir 16 gadus vecs

dēls, pagastā ir citi jauni cilvēki. Ļoti gribas likt saprast, ka viņi mums vajadzīgi, veicināt apziņu par piederību pagastam. Aicinām palīgā sakārtot estrādi: viņi tur var *tusēt*, bet pašiem arī jāuztur kārtība. Dome pagastam atdevusi Kuldīgas Jelgavas ielas veco bruģi. Aicinājām jauniešus palīgā to pārkrāmēt. Kopā ar pagasta vadītāju Elīnu domājam, kur izmantot, jo idejas ir.

Savā prātā domāju, ka jaunajiem cilvēkiem sociālie tīkli pamazām

sāk apnikt – viss kļūst vienmuļš. Tagad, krāmējot bruģi, atceramies savu bērnību, spēles un izklaides, arī darbus skolas laikā. Jauniešos parādās interese, raisās sarunas. Pamazām cenšamies atrast ceļu, kā Kabilē pārveidot par viedo ciemu – aicinājām iedzīvotājus izteikties, kā mums attīstīties, kā radīt idejas, iesaistīt lektoros, ko darīt, lai pie mums brauktu tūristi. Ar pandēmiju tā darbība apsīka, bet idejas nav atmetas. Esam atvērti visam.

Pozitīvi, ja dara kopienai

3. Evita Pētersone, Kuldīgas biedrības *Dabas spēka aģentūra* vadītāja:

– Jebkuras biedrības darbs iesaistīt cilvēkus ir smags. Man jau šķiet, ka Latvijas sabiedrība pret daudzām lietām izturas vienaldzīgi, skeptiski. Visticamāk, cilvēks atsauksies un atnāks tad, ja tiks uzrunāts personiski – aci pret aci. Vairs jau nestrādā uzsaucumi sociālajos tīklos: „Nāciet, darbojieties!” Pozitīvs piemērs ir Ēdolē. Tur ir uzrunāta vietējā kopiena – cilvēki, kuri dara sev. Ar šādu mērķa grupu jebkurai

biedrībai darboties kopienas labā ir vienkāršāk. Cilvēki tad skatās ar lielāku uzticību.

Bet, plašākā griezumā raugoties, iesaistīt sabiedrību ir diezgan grūti. Mēs vairāk vai mazāk darbojamies ar vides objektiem, uzrunājot tos, kuriem tas rūp. Vēl kāda problēma ir tā, ka biedrību projektiem reti ir ilgtspēja – ieceres realizēšanas brīdī tā pazūd. Pirms dažiem gadiem konkursā *Darīsim paši* Ābeļciemā uztaisījām peldvietu – laipiņu, soliņu, galdiņu, bet tos diemžēl nodedzināja. Nākamajā gadā šīs vietas

atjaunošanai un uzturēšanai naudu var dabūt reti, bet parasti biedrībām nav tik daudz, lai visu izdarītu paši. Mirkļiem ir tā: iniciatīva ir skaista, bet, ja lielai daļai sabiedrības nevaļ, arī interesentu grupai rokas nolaižas. Tas attiecas uz tām vērtībām, kas tiek izveidotas praktiski. Bet, ja idejas attiecas uz sanāksšanu kopā un izvērtēšanu, kas vajadzīgs vietējās kopienas attīstībai, tas ir ļoti labi. Ja ir kopiena, tad par savu pagastu tā cīnās kopā un mērķi uztur dzīvu.

Inguna Spulniece

Kurzemnieks

Galvenā redaktore Daiga Bitīniece – 63350567, redakcija@kurzemnieks.lv.

Kuldīgā, 1905. gada ielā 19, LV-3301

Žurnālisti: Inguna Spulniece – 63350565, inguna.spulniece@kurzemnieks.lv;

Daina Tafelberga – 63350563,

daina.tafelberga@gmail.com;

Jolanta Hercenberga – 63350568, jolantah99@gmail.com;

Alberts Dinters – 63350568,

alberts.dinters@kurzemnieks.lv;

Inta Jansone – 63324881,

inta.jansone@kurzemnieks.lv.

Literārā redaktore Dina Porīņa – 63350568,

dina.porina@kurzemnieks.lv.

Maketētājas: Laila Liepiņa – 63350568,

laila.liepina@kurzemnieks.lv,

Inese Slūka – 63350563, reklama@kurzemnieks.lv.

Reklāmas nodaļa – 63324881,

sludinajumi@kurzemnieks.lv.

Izdevējs – SIA *Jaunais kurzemnieks*. Reģ. nr. 1400. Iznāk otrdienās un piektdienās. Pārpublicējot atsauce uz *Kurzemnieku* obligāta. Iespiests SIA *Poligrāfijas grupa „Mūkusalā”* Rīgā, Mūkusalas ielā 15a.

Metiens – 2856.

MANUPRĀT

Tīrs ir tur, kur nemēslo

Man vienmēr licies, ka Latvijas daba ir brīnišķīga un ka pie mums meži un plūdmales ir tīri. Ceļojot saskāros ar divām krasi atšķirīgām pieredzēm. Dzīvoju Jaunzēlandē, brīnījos, ka atkritumu tvertnes sabiedriskās vietās grūti atrast. Savukārt cilvēki lielāko daļu laika pavada dabā, un atkritumi nekur nemētājas. Valstī atrodas trīs pasaules mantojuma vietas, 13 nacionālie parki un virkne rezervātu. Vairāk nekā 10 000 aizsargājamo teritoriju aizņem gandrīz trešdaļu valsts. Varbūt tādēļ cilvēki dabas bagātības ne tikai izbauda, bet arī saudzē. Otra pieredze

bija Āzijā, precīzāk, Indonēzijā, tūristu iemīļotajā Bali. Pēc Jaunzēlandes tas bija īsts kultūršoks. Atkritumu kalni lauku ciematos, džungļos, pļavās un pat lielāko pilsētu galvenajās ielās. Tirgū nomirušas vistas izmestas turpat okeānā, un govys atliekas mežā *piesmaržināja* mūsu viesu mājas pagalmu. Par spīti visam man patika abas vietas – daba tur nenoliedzami skaista. Tas lika aizdomāties, ko darām ar savām mājām – ar planētu Zeme. Atgriezoties Latvijā, acīs dūrās katrs papīrtis un izsmēķis. Uz mūsu ielām, parkiem un mežmalām skatījos ar pil-

nīgi citām acīm. Ar šausmām! Protams, velns nav tik melns, un kaut ko jau tomēr darām, lai piemēslošanu novērstu, bet visi neesam godprātīgi. Vairs nav deviņdesmitie, kad saldējuma papīru un pudeles izlīdzināt pa braucoša auto logu bija norma. Arī es ar šo esmu grēkojusi, kad, bērns būdama, atdarināju pieaugušo piemērus. Bet cik ilgi tā var? Kaut kur dzirdēju teicienu: tīrs ir nevis tur, kur satīra, bet tur, kur nemēslo. Mums derētu to atcerēties.

Elisa Rudzīte

RUNĀ SPECIĀLISTS

Nekustamo īpašumu tirgū kustība ir

Vilnis Briekmanis,
nekustamo īpašumu aģents

Rīgā nekustamo īpašumu tirgus samazinājies par 30–40%, bet mūspusē, lai kā tas arī izbrīnītu, darījumi notiek. Īpašumi bieži tiek iegādāti kredītā, izmantojot Altum atbalstu.

Grūti ir īpašumu pārdot tad, ja tiek prasīta ļoti augsta cena, bet pieprasīti ir labi izremontēti divstābu dzīvokļi, kas maksā ap 25 tūkstošiem eiro. Praksē pierādījies, ka ļoti labi izremontētu var pārdot pat par 35 tūkstošiem, bet tad tirgošanas laiks ir ilgāks – trīs līdz seši mēneši. Situācija, kad pilsētā dzīvokļu piedāvājums nav liels, nosaka to, ka tiek ņemts tas, ko piedāvā, ar piedāvātāja nosacījumiem. Īpaši tas attiecas uz privātmājām, kas būvētas 70., 80. gados. Māju īpašnieki kļuvuši vecāki un vairs nespēj darboties, tādēļ ik pa laikam šādas ēkas var iegādāties. Bet to nav tik daudz, cik cilvēki vēlas. Normāla tādas mājas cena ir no 30 līdz 35 tūkstošiem eiro. Prakse rāda, ka pēc iegādes aptuveni tikpat daudz vēl tiek ieguldīts.

Stagnē to māju pārdošana, kuras atrodas attālāk no pilsētas, jo īpašumu tirgu regulē darba tirgus. Lauku īpašumus ir grūti pārdot. Sevišķi, ja māja ir diezgan laba un negribas to atdot zemāk par pašizmaksu. Bija gadījumi Basos, kad pārdot māju labā stāvoklī bija grūti nesakārtotā ceļa dēļ. Arī Rudbāržos gadījies līdzīgi.

Kuldīgas vecpilsētā dzīvokļi ir deficīts un tiek notirgoti, pat nenonākot līdz tam, ka tiek ievietots sludinājums. Divstābu dzīvoklis maksā no 22 līdz 35 tūkstošiem eiro. Bankas dod kredītus tikai tiem, kas godīgi maksājuši nodokļus.

Savu mājokli daudzi nevar iegādāties, tādēļ īres dzīvokļi ir ļoti pieprasīti. Tiem cena augusi. Par divstābu prasa līdz 220 eiro mēnesī. Par vienstābas dzīvokli daudzdzīvokļu mājā – ap 150 eiro, ja tajā ir sadzīves tehnika, mēbeles. Par trīsstābu dzīvokļiem arī prasa 180–220 eiro. Īpašnieki cenšas telpas labāk izremontēt, lai var izīrēt par augstāku cenu. Bet īrnieku negodprātības dēļ daudzi baidās dzīvokli izīrēt, jo īrnieki sataisa lielus parādus par siltumu un pazūd. Nav vairs sadzenami rokā. Tādu gadījumu ir daudz.

Lauksaimniecības zeme ir ļoti pieprasīta – cenas ir augušas. Zemnieki izcērt katru krūmu, lai izaudzētu labību, jo tā diezgan ātri var iegādāto zemi atpelnīt. Ja zemes gabals ir blakus lielo zemnieku īpašumam, tad to var pārdot par paaugstinātu cenu – no 4000 līdz 4500 eiro par hektāru. Parastā cena ir 2500–3500. Cena atkarīga no tā, vai zeme ir iestrādāta. Meža zeme maksā no 600 līdz 800 eiro par hektāru. Summa var sasniegt pat 10 000 eiro par hektāru, ja mežs ir vecs un biezs.

NUMURA CITĀTS

Kurzemnieka konkursu lapa iznāk otrdienās. Vairāku konkursu dalībniece Gunta Grundmane, saņemot balvu par krustvārdu mīklu atminēšanu, atzīstas: „Labi, ka nedzīvoju laukos, citādi otrdienās govīs paliktu neslaukta.”

AKTUĀLAIS JAUTĀJUMS

Vai šogad esat bijis mežā ogot vai sēnot? Kā sevi pasargājat no ērcēm un to pārnēsātajām slimībām?

Justīne Raševica, padurniece:
– Esmu bijusi sēnot. Dzīvojam Padurē, un pie mājas ir vietīņa – ja vajag mērcei, var ieiet un salasīt. Bet vispār neesam baigie sēnotāji. Tik daudz ērcu kā šogad nekad neesmu redzējusi. Vismaz desmit jau esam nolasījuši. Mums ir trīs bērni, mums ar meitu ērces ķeras, bet abiem pārējiem nemaz. Visi ģimenē esam potējušies pret ērcu encefalītu. Bet, ja būs jāsaslimst, saslīms jau tāpat. Pat pilsētā ir ērces. Ziemas vairs nav, tāpēc knišļu un ērcu šogad ir ļoti daudz. Kādreiz ērces vismaz varēja ieraudzīt, tagad tās ir tik mikroskopiskas, ka pat nevar pamanīt. Pēc meža ne vienmēr pārbaudos. Mums ir četri suņi un divi kaķi, un tiem lietojam speciālos pilienu, bet diemžēl arī pret tiem ērces kļūst imūnas. Pat feisbuka grupās redzu, ka cilvēki meklē līdzekļus, lai ar tām cīnītos.

Sigita Setkus, kuldīdzniece:
– Neesmu vēl bijusi, bet ļoti gribētu aizbraukt reizē ar brāli, jo viņš saka, ka sēnu ir daudz. Viņš brauc uz Ēdoli. No ērcēm man ir bail, bet jāapgērbjas un jāiet – nevar visu laiku baidīties. Galvenais ir uzvilkt gaišas bikses, zeķes un jaku, lai tās uzreiz var pamanīt. Noteikti arī cepuri vajag. Pēc sēņošanas vajadzētu iet dušā. Esmu dzirdējusi, ka cilvēkiem ir ļoti slikti pēc iešanas uz mežu vai parku. Pret ērcu encefalītu neesmu potējusies, bet ļoti negribētu arī saslimt. Par laimi, man ar ērcēm nav pieredzes. Cenšos domāt optimistiski, ka nevienas arī nebūs.

Elizabete Daugule, jauniete:
– Neesmu bijusi. No ērcēm nebaidos – esmu potējusies. Nekāda pieredze ar tām šogad nav bijusi, un arī draugi nav neko par to teikuši. Iepriekš ir bijis, ka pieķeras. Ome mācīja izraut ar diegu un to vietu dezinficēt. Noteikti būtu jāvelk garas bikses un zābaki, gara jaka un cepure. No meža atnākot mājās, noteikti jāpārbaudās un drēbes jāizkarina.

Harijs Čīma, pensionārs:
– Sēnot neesmu bijis un neplānoju iet. Ir mums dārziņš, bet šogad vēl neviena ērce nav pieķērusies. Regulāri plauju zāli, lai nezaug pārāk gara. Potējies neesmu un no slimībām nebaidos, bet esmu dzirdējis, ka šobrīd ērcu daudz. Bet kailgliemežu gan ir daudz. Lien pat mūsu katlumājā. Sieva ar tiem cīnās. Naktīs tie lien laukā.

Dzintra Šabāne, pensionāre:
– Veselība vairs neatļauj ne sēnot, ne ogot. Es arī ātri apmaldos. Senā jaunībā gan gāju. Nu jau vairs nav arī dārziņa. Nesen paziņai gadījās ērce, bet, par laimi, nebija piesūkusies. Kad vēl dzīvoju laukos, tad nesargājos nekādi. Kāda staigāju pa māju, tāda gāju uz mežu. Tajā laikā jau ar lidmašīnām tos mežus migloja un ērces indēja. Tāpēc tā nebija problēma. Potējusies neesmu, bet ērces jau var dabūt visur kur, pat parkā.

Elisa Rudzīte, Alberta Dintera foto

MĒS PAR TO RAKSTĪJĀM

Vai tiešām kuldīdznieki mākslai nav gatavi?

Vairāki Kuldīgas vecpilsētā izliktie izstādes Tēlniecība. Objekts eksponāti diemžēl ir sabojāti. Mākslinieki un izstādes rīkotāji jūtas sarūgtināti un īsti nesaprot, kā rīkoties.

Kurzemnieks jau rakstīja, ka nākamajā dienā pēc atklāšanas 1905. gada parkā tika sabojāts Kristiana Brektes vēstījums *Dumīgā Annīna*, kas bija veidots, izmantojot Līvijas Rezevskas skulptūru *Meitene ar ūdenstrauku*. K. Brekte atzina, ka jaunu masku skulptūrai virsū neliks, tomēr cer, ka ir izdevies sabiedrības uzmanību pievērst tam, ka šajā strūklakā ūdens nav jau gadiem.

Saprotot, ka K. Brekte varēja sabiedrību provocēt, izstādes kuratori tomēr ir neizpratnē, kādēļ bija jāsabojā Ivara Miķelsona *Miera laipa* dzirnavu dīķī un Miķeļa Mūrnieka *Kifoze, skolioze un lordoze* Baznīcas un Policijas ielas krustojumā.

Kuldīgas mākslinieku rezidences vadītāja Ilze Supe stāsta, ka pagājušajā nedēļā sazinājusies ar māksliniekiem un kuratoriem. Uz tik radikālu soli kā visu darbu noņemšanu neviens nav gatavs, tomēr vienlaikus autori vēlas savus darbus pēc izstādes saņemt atpakaļ nesabojātus. „Sarkano laipiņu gan noņemām, jo tā bija iegrimusi ūdenī. Secinājām, ka tas nenotika tādēļ, ka būtu uzkāpušas pīles, – stiprinājumi bija vienkārši nolauzti. Ja izdosies bez lielas naudas tos salabot, laipiņu

liksim atpakaļ. Miķelis Mūrnieks par sava darba bojājumiem ziņoja Valsts policijai. Pārāk liela ieinteresētība par to netika izrādīta,” secina I. Supe. „Arī radikālas lietas drīkst pastāvēt, un cilvēkam ir iespēja tām pāiet garām nesabojājot. Bet tas, ka Kuldīgā nevar pastāvēt pat tik mīļa lietiņa kā bronzas makšķernieks uz laipiņas, nav saprotams. Var jau būt, ka šis ir labs vēstījums sarunās ar Valsts kultūrkapitāla fondu, kad jāargumentē, ka mākslas vērtības novados ir īpaši jāatbalsta, jo sabiedrība vēl nav zinoša un saprotoša.

Postījumiem neviens blakus nav stāvējis. Mēs nezinām, vai tās ir pusaudžu izdarības vai sastrādātas dzērumā. Var jau būt, ka postīšana ir mērķtiecīga. Šobrīd pat nezinām, kā rīkoties nākamgad. Ja mākslas darbus mēs apdrošinātu, tas būtu četru ciparu skaitlis klāt projekta izmaksām. Vai to vajag uzvelt pašvaldības pleciem? Turpināsim vērot, krāt pieredzi un cerēt, ka citu vandalisma aktu nebūs.”

I. Supi māc bažas par kuldīdznieku attieksmi arī tad, kad Kalpaka ielā tiks atvērta mākslas un radošais kvartāls: „Mācību programma ir vērsta arī uz tādiem studentiem, kuri, iespējams, nebūs eiropieši, nebūs balti un būs šķībacaini. Kā tad ar to atšķirīgo sadzīvosim?”

Inguna Spuleniece

Par iepriecām un pabēdām ziņojiet Kurzemniekam pa tālr. 63350568, e-pasts: dina.porina@kurzemnieks.lv. Lasītāju vērojumi nav anonīmi.

Ja pamanāt ko interesantu, nofotografējiet un sūtiet: redakcija@kurzemnieks.lv.

Ja mežā draud ar kapli...

Kāds Kurzemnieka lasītājs, kurš nevēlējās savu vārdu publiskot, atsūtījis diezgan dramatisku stāstu par ogošanu mežā.

„Jauna sieviete ar bērnu aizbrauca uz *Latvijas Valsts mežu (LVM)* īpašumā esošu mežu pēc ogām. Abi pat vēl nebija sākuši tās lasīt, kad pēkšņi pieņāca kāds vīrietis ar kapli rokās. Sāka abus agresīvi dzīt prom, vicinot ar kapli un kliezot, ka viņi šeit ogas nelasīs – lai vācoties prom. Sieviete pārbīlī tik vien spēja, kā, stāvot priekšā bērnam, kāpties atpakaļ uz auto pusi. Vīrietis, kārtīgi izkliežies, beidzot aizgāja projām. Kā šādā situācijā rīkoties?”

Valsts policijas Kurzemes reģiona pārvaldes speciāliste Madara Šerņova skaidro, ka katram, kurš nokļūst līdzīgā situācijā, sākumā vajag domāt par savu drošību – nevajag iziet uz konfliktu. Ja cilvēks ir agresīvs, labāk atkāpties drošā vietā un policiju izsaukt pēc tam, norādot notikuma vietu, apstākļus un personas aprakstu. Jāņem vērā, ka nekad nevar zināt, kas cilvēkam padomā: vai viņš grib tikai aizbiedēt vai nodarīt pāri.

Savukārt LVM pārstāvis Tomass Kotovičs atgādina, ka valsts meži ir pieejami jebkuram – gan pastaigām un atpūtai, gan ogošanai un sēņošanai. Vienīgais būtiskais ierobežojums skar motorizētu transportlīdzekļu izmantošanu – tā atļauta tikai pa meža ceļiem.

T.Kotovičs uzsver, ka iespēja brīvi staigāt valsts mežā cilvēkiem ir ļoti nozīmīga. Par to liecina daudzu gadu socioloģiskās aptaujas – šo iespēju izmanto ap 80% iedzīvotāju. Daudzās

citās valstīs Eiropā atrašanās mežā un meža velšu lasīšana ir ierobežota daudz būtiskāk.

„Ja jūsu aprakstītā situācija notikusi valsts mežā, tas ir iemesls vērsties Valsts policijā, jo nevienam nav atļauts kādu citu iedzīvotāju no meža izraidīt,” saka T.Kotovičs.

Latvijas Meža īpašnieku biedrības izpilddirektore Aiga Grasmane uzsver, ka agresīva rīcība arī tad, ja kāds ieklīdis privātpašumā, nav pareizais veids, kā norādīt uz savām tiesībām. Tā vietā var laipni izstāstīt, ka cilvēks atrodas privātā īpašumā un ka saimnieks nevēlas, lai pa to staigā svešinieki.

A.Grasmane skaidro, ka vairumam meža īpašnieku nav iebildumu, ja cauri viņu zemei iziet kāds ogotājs vai sēņotājs, – ar nosacījumu, ja mežs no tā necieš, t.i., netiek atstāti atkritumi un dedzināts ugunskurs. Ir tādi īpašnieki, kuriem ir negatīva pieredze ar meža apmeklētājiem, arī zaudējumi, tāpēc var būt, ka īpašnieks nevēlas, lai viņa mežā kāds nāktu. Šādos gadījumos var uzlikt zīmi *Privātpašums* un zīmi *Iebraukt aizliegts!* pie iebraucamā ceļa. Taču privātā mežā var ieiet arī no citas puses, vienkārši staigājot pa valsts mežu un nepamanot īpašumu robežu. Vislabāk ir izmantot mobilo lietotni *LVM Geo*, kurā skaidri redzams, kuri meži ir valsts, kuri privāti.

„Gribētu novēlēt meža velšu vācējiem novērtēt iespēju par brīvu sēņot un ogot tik plašā teritorijā, jo mūsu valstī mežsaimniecība sabiedrībai nodrošina arī šos tik patīkamos papildu labumus,” saka A.Grasmane.

Alberts Dinters

Covid-19 skar arī Kuldīgas riteņbraucējus

Starp 12 Murjāņu sporta ģimnāzijas audzēkņiem, kuriem apstiprināta inficēšanās ar jauno koronavīrusu, esot arī divi Kuldīgas jaunie riteņbraucēji.

Saslimušie piedalījušies treniņsacensībās Biķerniekos, sacensībās Igaunijā un arī Kuldīgā. Latvijas Riteņbraukšanas federācija izlēmusi, ka Rīgā un Jonavā plānoto Latvijas un Lietuvas čempionātu šosejas riteņbraukšanā uz nenoteiktu laiku atceļ.

„Turpmāk tiks ieturēta pauze,” *Kurzemniekam* saka Kuldīgas novada sporta skolas direktors Agris Kimbors. „Uz tām sacensībām, kas bija paredzētas Ķekavā, mūsu audzēkņi nebrauks. Pārējās ir atceltas. Viņiem ir rekomendācija – vērot

veselību. Mūsu riteņbraucēji un treneris mērīja temperatūru – tās nav, un nav arī citu pazīmju. Nedēļu audzēkņi treniņos kopā nenāks un brauks individuāli.”

Par to, ka inficētie startējuši arī Kuldīgā, A.Kimbors teic: „Jāskatās, kā situācija attīstīsies, bet divas nedēļas tūdaļ būs pagājušas, un nevienas citas komandas sportisti nav ziņojuši, ka būtu saslimuši.”

Savukārt viena saslimušā audzēkņa tēvs, kurš vēlējas palikt anonīms, *Kurzemniekam* sacīja: „Protams, bija uztraukums, ka esam šādā situācijā nokļuvuši. Bet viss ir uzpūsts burbulis – manam puikam viss kārtībā. Tagad viņš aizvests uz laukiem un atrodas pašizolācijā. Temperatūras nav, pašsajūta laba.”

Inta Jansone

Vieta nepiespiestai atpūtai

Kuldīgā, Baznīcas ielā 20, sētā atvērta kafejnīca-vasaras dārzs *Circus (Cirks)*. Te var iedzert kafiju, nogaršot malkas krāsni ceptu picu. Būšot arī kultūras pasākumi. „Mēs te esam uz palikšanu, ja vien ļaudis un pašvaldība mūs pieņems,” smaidot saka Nils Raumanis.

Ideja par sētas kafejnīcu Kuldīgā Nilam Raumanim un Arildam Gutpelcam radusies jau pirms kāda laika, taču sākumam tas bijis kā joks.

N.Raumanim un Arildam Gutpelcam ideja par āra atpūtas vietu radusies tad, kad Covid-19 dēļ pamatdarbi nedaudz apstājušies. Nils nodarbojas ar modeļu atlasīšanu, savukārt Arilds ir tēlnieks un brīvmākslinieks, kurš gadus desmit Londonā strādājis par bārmeni slavenā britu šefpavāra un TV šovu vadītāja Gordona Remzija

restorānā. „Kuldīgā viss vēl top. Negribam būt picērija, jo tas uzliek zīmogu. Vēlamies, lai cilvēki atnāk atpūties, iedzert kafiju un izbaidīt kultūru, bet būs arī pica,” precizē Nils. Nosaukums radies pēc ilgākām pārdomām: „Neesam cirks tradicionālā izpratnē – neesam klauni, bet jautrību un brīvu, nepiespiestu atmosfēru gan

nodrošināsim.” Konkrēta darba laika neesot. Puiši apgalvo, ka oficiāli strādās visās saulainajās dienās no 11.00 no 23.00. Par to, ka vieta ir apmeklētājiem vaļā, liecināšot atvērte ogļu vārti un muca, kas izlikta uz ietves. Jaunumus varēšot uzzināt Instagramā.

Elisas Rudzites teksts un foto

NO KĀRTĪBAS SARGĀTĀJU IKDIENAS

Nelegāls pieslēgums, vardarbība mājās, uztraukums par suņiem

Stāsta Kuldīgas novada pašvaldības policijas priekšnieks **Kaspars Šabāns**.

3. augusts. Naktī 1905. gada ielā kādas mājas iedzīvotāji ziņo, ka kaimiņos skaļi skan mūzika.

4. augusts. Naktī viesnīcas *Metropole* iemītnieki ziņo, ka pagalmā skaļi skan mūzika. Noskaidrojām, ka čigāni svin bēres. Mums ziņo par nesakohtu teritoriju Graudu ielā. Ar īpašnieku vienojamies, ka līdz nedēļas beigām tiks sakopta. *Sadales tīkls* lūdz būt klāt nelegāla elektropieslēguma atvienošanai Ventspils ielā. Pa Rātslaukumu iet divi ļoti apreibuši cilvēki – pēc audzinošām pārrunām nogādājam mājās. Liepājas ielā klejo piedzēries vīrietis, vedam uz dzīvesvietu Mucenieku ielā. Rumbas ielā bariņš jauniešu uzvedoties skaļi.

5. augusts. Rendas pagastā mājputni izpostījuši dārzū, sākam lietvedību. Kuldīgā, Ķeļu ielā, kādā jaunbūvē esot suns, un zvaniņtājs satraucies, vai tas tiek barots. Noskaidrojām, ka saimnieks rūpējās, un vienojamies, ka divu nedēļu laikā suns tiks reģistrēts un čipēts. Liepājas ielā vīrietis guļot pie veikala *Saldo*.

6. augusts. Kuldīgā aiz vecā dzelzceļa pļavā esot redzams ugunskurs. Noskaidrojām, ka tiek

dedzināti dēļi, viss tiek nodzēsts. Pūpolu alejā esot nesakohta vieta pašvaldības īpašumā. Ventspils ielā vīrietis guļot uz soliņa – alkoholu lietojis nav, vienkārši atpūšoties pirms gājiena uz mājām. Priedainē jauniešus uzvedoties neadekvāti – salauzis atslēgu, tāpēc kaimiņi nevar tikt kāpņu telpā. Piltenes ielā daudzdzīvokļu mājā kaimiņi daudzot pa balkona malu un griestiem un draudot uzlauzt durvis. Mums ziņo par aizdomīgu sievietes vizīti Ceriņu ielā.

7. augusts. Smilšu ielā vairāki lietojot alkoholu. Ventspils ielā vīrietis guļot uz soliņa. Gaismas ielā no dzīvokļa nākot stipra krāsas smaka. Divi ukraiņu tūristi lielā reibumā neatstāj kafejnīcu. Ziedoņu ielā tiekot kurināts liels ugunskurs, dūmi traucējot, bet pārliecināties, ka tiek lietots grils. Mucenieku un Jelgavas ielas krustojumā guļot meitene.

8. augusts. Mums ziņo par trokšņiem Smilšu ielā pie veikala *AlkOutlet*. Ugunskurs tiekot kurināts Upeņu alejā – tas tiek nodzēsts. Parkā pie tehnikuma vīrietis guļ uz soliņa, pamodinām. Ēdoles ielā esot nekohts īpašums. Ventspils ielā kādā dzīvoklī vīrs

sitot sievu. Vīrietis guļot pie veikala *Maxima*. Pie *Rimi* sēžot jauniešus ar rokās šķertu galvu – izskatoties, ka viņam ir slikti. Vīrietis guļot uz ielas pretim restorānam *Jēkaba sēta*. Tagad ugunskurs Vītoli ielā. Raiņa ielā iereibušie uzvedoties skaļi.

9. augusts. Naktī Kalna ielā skaļā mūzika, pēc mūsu aizrādījuma to izslēdz. Liepājas ielā vīrietis reibumā. Skrundas ielā pie garāžām trokšņojot jaunieši. Rendā pieklīduši divi suņi, kurus saimniekam vairs negribot atdot, jo iepriekšējo suni viņš esot nošāvis. Piedzēries vīrietis Kuldīgas Rātslaukumā piesienoties cilvēkiem. Aizputes ielā vīrietis guļot pie tirgus, vedam uz Planīcas ielu.

Vairākus mēnešus Covid-19 pandēmijas dēļ, kad cilvēkiem jau tā bija stress, par nepareizi novietotām automašīnām protokolus tikpat kā nerakstījām – tikai brīdinājumus. Bet nu esam atsākuši par šo pārkāpumu arī sodīt. Pagājušajā nedēļā automašīnu un motociklu īpašniekiem uzrakstīti 39 protokoli.

Jolanta Hercenberga

Dilemma, kas prasa atbildi

Kā lai ievēro psihiski slima piromāna tiesības un vienlaikus neapdraud pārējo sabiedrību? Tas ir aktuāls jautājums, kas jārisina pēdējo notikumu sakarā, kad jauns vīrietis ar psihisku saslimšanu aizdedzināja ēku patversmē *Zilais krusts* Kabilē.

Jau vairākkārt esam rakstījuši par Kuldīgas novadā dzīvojošo Elvi, kurš pēc pilngadības saņemšanas no speciālās internātskolas atgriezies dzimtajā vietā Kurmāles pagastā, lai kā cilvēks ar īpašām vajadzībām iekļautos sabiedrībā. Viņam kopš bērnības ir psihiska saslimšana.

Sociālais dienests, kas par šo procesu atbild, puisim iespējamus pakalpojumus esot sniedzis, bet nespēj novērst to, lai Elvja darbības neapdraud citus. Pagājušajā pavasarī Vecvilgālē viņš izraisīja 14 ugunsgrēkus, šogad Kabilē – trīs. Pēdējoreiz evaņģēlisko kristiešu draudzes *Zilais krusts* patversmē aizdedzināja kūti, kurā bojā gāja iemītnieku koptās govīs un cūkas.

Šobrīd Elvis ir apcietinājumā, bet sociālais dienests un arī Valsts probācijas dienests, kura uzraudzībā viņš atradās pēc notiesāšanas par dedzināšanu Vecvilgālē, nu meklē, kur pēc apcietinājuma jauni izmitināt, lai rīkotos saskaņā ar likumu, ievērotu cilvēka ar īpašām vajadzībām intereses un arī netiktu apdraudēti pārējie.

VECILGĀLĒ JUTĀS APDRAUDĒTI

Tā kā Vecvilgālē dzīvo puīša mamma, kura *Kurzemniekam* atzinusi, ka savulaik viņai mātes tiesības atņemtas alkohola lietošanas dēļ un dēļ audzis speciālajās internātskolās, pilngadīgais Elvis atgriezās tur. Pašvaldība ierādīja dzīvokli tajā pašā mājā, kurā dzīvo mamma, un iekārtoja sadzīvei nepieciešamo. Puisim jālieto zāles, tādēļ norīkota mentore – mātes draudzene, kura jaunajam vīrietim mācītu sadzīves prasmes un uzraudzītu, lai viņš dzer zāles. Kad *Kurzemnieks* pērn par to rakstīja, sociālais dienests skaidroja, ka kļūt par mentoru lūgti arī citi vecvilgālnieki, bet tie neesot piekrituši. Arī vairāki kaimiņi *Kurzemniekam* to apstiprināja un atzina, ka kopš puīša atgriešanās dzīvojuši nemitīgās bailēs. Ik pēc pāris nedēļām viņš kādā vietā aizdedzinājis: paša un mammas dzīvokli, šķūnīšus, pārno zāli utt. Savu vainu atzīstot, tiekot aizvests uz psihiatrisko klīniku Liepājā, bet pēc laika atgriežoties – ar mediķu atzinumu, ka savas darbības viņš apzinās un var dzīvot blakus citiem. Puīša mamma stāstīja, ka viņa Vecvilgālē dzīvo kopš bērnības, tuvinieku neesot,

24. jūlijā ugunsdzēsēji steidza uz Kables pagastu dzēst vērienīgu Elvja izraisītu ugunsgrēku *Zilā krusta* patversmes lopu kūti.

Pērn *Kurzemnieks* Kurmāles pagasta Vecvilgālē bija mājā, kurā pašvaldība Elvim ierādīja dzīvokli, bet viņš tur izraisīja ugunsgrēku. Kaimiņiene rādīja, kā nesen ieliktie jaunie logi sakusuši tā, ka tas pamanāms arī no ārpus.

dēlam nepatīkot viņas dzīvesveids, tādēļ ar dedzināšanu tas viņai atbērties.

PAR DEDZINĀŠANU – CIETUMSODS

Pēc nopļautas un savālotas pļavas nosvilināšanas pret Elvi tika sākts kriminālprocess. Izmeklēšanā puisis sacījis, ka viņam nepatīk mammas dzeršana, un dedzināšanā vainu atzinis. Tiesā uz tiesneses Dainas Alksnes jautājumu, kā viņš plāno dzīvot tālāk, Elvis atbildēja: „Es tur negribu dzīvot, jo mamma katru otro nedēļu dzer. Es jau no mazotnes negribu pie mammas.” Uz jautājumu, vai spēj ar visu tikt galā, lai dzīvotu patstāvīgi, Elvis atbildēja, ka galā

Līga Āboliņa: „Vajadzīgs tāds pakalpojums, kurā ir nepārtraukta uzraudzība. Tas būtu ilgstošās aprūpes centrs. Bet, lai tajā ievietotu, vajag mediķu atzinumu, ka nav kontrindikāciju. Ja tādas ir, jāārstējas.”

noteikti netiks. Tiesnese vaicāja, vai viņam zināms, ka palīdzību var lūgt sociālajam darbiniekam. Puisis apstiprināja, ka to zinot.

Elvim piesprieda sešu mēnešu cietumsodu un vienu gadu probācijas uzraudzībā. Pirms diviem mēnešiem viņš tika atbrīvots un ievietots *Zilajā krustā*. Dzīvoja, līdz tika apcietināts par vērienīga ugunsgrēka izraisīšanu.

VIDUSCEĻŠ VĒL JĀMEKLĒ

Valsts probācijas dienesta Kuldīgas struktūrvienības vadītāja Diāna Lūse stāsta, ka pirms Elvja atbrīvošanas kopā ar sociālo die-

„Kopš puīša atgriešanās vilgālnieki dzīvojuši nemitīgās bailēs. Ik pēc pāris nedēļām viņš kādā vietā aizdedzinājis: paša vai mammas dzīvokli, šķūnīšus, pārno zāli utt. Savu vainu atzīstot.”

nestu un policiju apspriests rīcības plāns, konsultējušies ar psihiatru un citiem speciālistiem: „Tā kā tiesā viņš apgalvojis, ka trauksmi rada mātes dzīvesveids, meklējām dzīvesvietu citur. Runājām ar Agri Reini (*Zilā krusta* Kables patversmes pārvaldnieku – red.), lai Elvi ņem pie sevis. Viens no riskiem ir tas, ka puisis nemāk vadīt stresu un tādēļ dedzina. Kabile bija variants, kas visiem speciālistiem šķita piemērots, un arī Elvis tam bija gatavs. Probācijas dienests apņēmas segt dzīvošanas izmaksas. Tur viņš 24 stundas diennaktī bija kopā ar citiem, kuri viņam palīdzēja organizēt dienas gaitu, uzmanīja medikamentu lietošanu. Viņš saņēma psihologa palīdzību.

Kaut arī bijām novērsuši iemeslus, kas minēti kā dedzināšanas izraisītāji, tomēr izrādījās, ka viņa uzvedība nav tik ļoti saistīta ar mammas dzīves ietekmi. Jo arī patversmē viņš bija dedzinājis savas gultas lietas un kaimiņiem kūlu. Bija arī epizode, kad viņš pārdozēja zāles. Pēc tiem gadījumiem Agrim Reinim jautājām, vai ir gatavs darbu ar Elvi turpināt. Agris sacīja, ka jā, tika mainīta kārtība par zāļu lietošanu, lai pārliecinātos, ka tās tiešām tiek dzertas.

Izziņā no Liepājas psihiatriskās slimnīcas rakstīts, ka Elvis apzinās, ko dara. Tātad dzīvošanai sabiedrībā ir piemērots. Visu, ko varam kā dienests, bijām izdarījuši, bet nevaram atbildēt par cilvēka rīcību.

Es ceru, ka tiks noteikta padziļinātā medicīniskā ekspertīze, vēlreiz vērtēti riski, ko viņš var nodarīt sev un citiem. Tiks vērtēts, kādēļ speciālistu ieteikumu izmantošana *nenostrādāja* un kā varētu darīt citādāk. Arī es nezinu, kur Elvim būtu vislabāk. Jautājums ir atklāts – ne tikai mūsu, sociālajam vai citam dienestam, bet visai sabiedrībai. Kā rast vidusceļu, lai tiktu ievērotas visu tiesības?”

PLĀNO IEVIETOT APRŪPES IESTĀDĒ

Kuldīgas novada sociālā dienesta direktore Sarmīte Segliņa skaidro: tiek kārtotas lietas, lai turpmāk Elvis var dzīvot ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas

iestādē. „Darbinieki strādā ar visiem pieejamajiem resursiem, lai šī cilvēka sociālās problēmas risinātu. Tika meklēta dzīvesvieta grupu dzīvokļos dažādās pašvaldībās, iesaistīts mentors, sniegta psihologa palīdzība, sameklēta patversme, risinājums meklēts, sadarbojoties ar policiju, probācijas dienestu un ārstiem.”

S.Segliņa stāsta, ka tuvākajā nākotnē novadā varēs piedāvāt grupu dzīvokli, kas deinstitutionalizācijas projektā tiks iekārtots tieši cilvēkiem ar garīgiem traucējumiem. Pilngadīgie tur varēs dzīvot un pēc individuāla plāna uzlabot prasmi sevi aprūpēt un sadzīvot ar citiem, būs konsultācijas un iespēja aizstāvēt savas intereses un tiesības. Vai tas būtu piemērots arī Elvim, grūti spriest.

Sociālais dienests saskaras ar ļoti dažādām mūsu cilvēku problēmām – ikviens gadījums ir citāds un tieši katram ļoti svarīgs. Tādēļ katram arī jāmeklē īpaša pieeja.

NESTANDARTA SITUĀCIJĀ – NESTANDARTA PIEEJA

Labklājības ministrijas valsts sekretāra vietniece Līga Āboliņa par konkrēto gadījumu skaidro, ka piemērotāko pakalpojumu izvērtē sociālais dienests. „Teorētiski spriežot, vajadzīgs tāds, kurā ir nepārtraukta uzraudzība. Tas būtu ilgstošās aprūpes centrs. Bet, lai tajā ievietotu, vajag mediķu atzinumu, ka nav kontrindikāciju. Ja tādas ir, jāārstējas medicīnā iestādē. Citu iespēju nesaredzu,” saka L.Āboliņa.

Viņa atzīst, ka sociālajā darbā nereti nonāk tādās situācijās, kas sistēmā neiekļaujas, tādēļ jāmeklē nestandarta pieeja. Arī šī ar Elvi varētu tāda būt, jo pretruna ir tajā, ka ārsts norāda – puisis ir dzīvei sabiedrībā piemērots, bet praksē pārliecināties, ka sabiedrība no viņa darbībām regulāri tiek apdraudēta un tai nodarīts nozīmīgs kaitējums.

Diāna Lūse: „Jautājums ir atklāts – ne tikai probācijas, sociālajam vai citam dienestam, bet visai sabiedrībai. Kā rast vidusceļu, lai tiktu ievērotas visu tiesības?”

Sarmīte Segliņa: „Tika meklēta dzīvesvieta grupu dzīvokļos dažādās pašvaldībās, iesaistīts mentors, sniegta psihologa palīdzība, sameklēta patversme, risinājums meklēts, sadarbojoties ar policiju, probācijas dienestu un ārstiem.”

VIEDOKĻI

Kādas aizsargājamās teritorijas Kuldīgas apkārtnē zināt? Vai tās tiek pietiekami pasargātas no postījumiem un piesārņojuma? Ko varētu darīt lietiem labā?

Vija Rožkalna, devusies pensijā:
– Vai tad mums visa Kuldīga nav aizsargājama? Bet, ja tā nopietni, tad zīnu, ka Riežupes smilšu alas ir aizsargājamā teritorija. Arī mazie Ilandes ūdenskritumi, kas atrodas Rendā, Lāčkrōga ezers gan jau arī un Abavas senleja. Zīnu, ka kādreiz Riežupē bija dabas parks, kas bija aizsargājams, bet tagad laikam vairs nav. Pašai nav sanācis tur ierīzēties. Mums katram vajadzētu aizdomāties, kā šīs vietas labāk nosargāt. Vecākiem vajadzētu vairāk stāstīt par tām bērniem – paskaidrot, ko īsti nozīmē aizsargājama teritorija, un iemācīt tur uzvesties adekvāti, nepiesārņot.

Daina Pauliņa, manikīre Daugavpilī:
– Neesmu vietējā, esmu no Latgales. Mūsu pusē šīs īpašās teritorijas tiek aizsargātas pietiekami. Manai dzīvesvietai tuvākie ir Daugavas loki. Tur viss sakopts, tīrs. Neesmu novērojuši, ka kāds postītu vai demolētu. Vairāk vajadzētu cilvēkus vairāk informēt, kuras vietas ir aizsargājamās, kuras nav, lai nebūtu negatīvu starpgadījumu. Pašlaik, liekas, informācijas nav pietiekami daudz.

Ance Freimane, skolniece:
– Zīnu, ka ir Riežupes dabas parks. Domāju, ka arī Kuldīgas apkārtnē ir kāds mežs, kas varētu būt iekļauts aizsargājamā sarakstā, bet, tieši kur tas varētu būt, nemācēšu teikt. Gan jau arī Kuldīgas parki ir aizsargājamās teritorijas. Cik esmu novērojuši, visur ir ļoti piesārņots: izgāzti atkritumi, citreiz pat veseli maisi atstāti mežā. Vairāk vajadzētu mežos vairāk rīkot talkas, lai aizsargājamās teritorijas tiktu sakoptas, noteikti vajadzētu novērošanas kameras, lai skatītos, kas ir tie, kas piesārņo.

Māris Pelēkzīmis, Rigā strādā tirdzniecībā:
– Gan jau Ventas rumba ir aizsargājams objekts. Par pārējiem daudz nezinašu, jo neesmu vietējais. Godīgi sakot, nemāku nevienu aizsargājamo teritoriju nosaukt arī Rīgas apkārtnē. Iespējams, skaitās Daugava, taču neesmu pārliecināts.

Domāju, ka šīs vietas ir pietiekami aizsargātas. Neesmu dzirdējis, ka kāds speciāli postītu. Salīdzinot ar citām valstīm, domāju, ka šeit situācija ir vēl ļoti laba. Vienīgais veids, kā šīs vietas pasargāt, ir, pareizi audzinot bērnus. Jau no mazotnes jāstāsta, jāmaca, ko drīkst un ko ne. Vairāk noderīgi būtu ap šīm vietām izlikt vairāk atkritumu tvertņus. Daudzās vietās par to netiek domāts. Igaunijā pie aizsargājamajām zonām visur ir lielle konteineri. Mums vajadzētu to no viņiem pamācīties!

Elga Ćirule, pārdevēja veikalā Lote:
– Zīnu, ka Riežupes dabas parks ir aizsargājams. Vēl varu minēt Ventas senleju, Ventas rumbu, Riežupes smilšu alas. Patiesībā tādu teritoriju mums ir diezgan daudz. Es uzskatu, ka tās netiek pietiekami aizsargātas, jo visur var novērot, ka piegāzts ar atkritumiem.

Parāk maz ir urnu atkritumiem, tāpēc cilvēki tos bieži vien nomet turpat zemē. Par demolēšanu daudz neesmu dzirdējusi, vismaz ne mūsu apkārtnē. Lai šīs problēmas novērstu, vecākiem jārunā ar bērniem, jau no bērnības jāmaca, ka daba jāsargā. Uzskatu, ka viss atkarīgs tikai un vienīgi no audzināšanas.

Sintija Peterte, auklīte:
– Bērniņā biju Riežupes smilšalās. Zīnu, ka tās ir aizsargājama sarakstā. Tagad gan daudz gadu neesmu tās apmeklējusi. Par citām vietām nemācēšu teikt. Esmu dzirdējusi un lasījusi, ka daudzās aizsargājamās teritorijas Latvijā ir ļoti piesārņotas. Kaut gan ir cilvēki, kas šīs vietas kopj, ar to ir par maz. Vairāk vajadzētu uzstādīt kameras, lai gan citreiz pat ar tām nekas nav līdzēts.

Projektā *Lai dzīve droša un cilvēks aizsargāts* – šoreiz par aizsargājamajām dabas teritorijām.

Kā dzīvot un strādāt dabas liegumā

Mežkopis Kārlis Blūms jau ilgu gadu dzīvo Kuldīgas novada Rumbas pagasta Maņģenes mežos – dabas liegumā. Darba gaitās iepazinis vēl citas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas ne tikai mūspusē, bet arī visā Kurzemē un citos Latvijas vēsturiskajos novados. Viņam ir savi ieskati par likumu normām, dabas sargāšanas būtību, sabiedrības izglītību un attieksmi šajā jomā.

JAUŠAMĀ KLĀTBŪTNĒ

Saruna notiek pašvaldības ierīkotā, bet ziemēļ apmeklētāju piedrazotā atpūtas vietā aizsargājamajā Ventas ielejā pie Riežupes ietekas. Pāri upei pārļaižas jūras ērglis, kura ligzda droši vien ir kaut kur Maņģenes mežos, jo tur mājō daudz putnu. Ik pa laikam tuvumā iejūnās kāds neredzams, bet nojausams pūcveidīgo kārtas pārstāvis, noklaudzina zenis.

MAZĀK, BET DAUDZVEIDĪGĀK

Eiropas Savienības valstu vidējais rādītājs par īpaši aizsargājamajām dabas teritorijām ir 16,3%. Latvijā – nepilni 12%, bet tajos nav ieskaitīta lielākā daļa Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta ārpus dabas liegumiem un dabas parkiem, kā arī pēdējos gados izveidotās aizsargājamās jūras teritorijas. Pēc dabas pētnieku ieskatiem, ar likumu sargājamā platība ir mazāka par Eiropā vidējo, taču tajā ir ievērojami lielāka dabas daudzveidība.

NEVAR TĪK VIENKĀRŠI SALĪDZINĀT

Aizsargājamās teritorijas kopplatība īsti neko neizsaka, jo ierobežojumi katrā kategorijā ir atšķirīgi, atzīst K. Blūms. „Tajā frontes pusē, kas vēlas aizsargāt, vienmēr teiks, ka liegumu stipri par maz. Otrā, kur grib atstāt tikai saimniecisko darbību, iebildīs, ka pietiek. Ir dažādas interešu grupas ar savu politiku, un uz priekšu tiek tie, kuriem vairāk lobija. Daudzī atzīst, ka būtu ar mieru savā īpašumā izveidot papildu mikroliegumu, ja vien šīs dabas vajadzības, tas ir, ierobežojumi, tiktu kompensēti. Vides pārstāvji izmanto kļūmīgo situāciju: jāveido kārtējais mikroliegums kādam aizsargājamam putnam, jo to pieprasa gan Latvijas likumi, gan vides saistības ar pasauli un Eiropas Savienību. Viņi piekrīt, ka kompensācija īpašniekam ir par mazu, tajā pašā laikā neko tur nevar mainīt. Tā sauktie zaļie Latvijū kritizē, ka pēc procentiem dabas aizsardzībā esam valstu saraksta pēdējās vietās. Bet to nevar tik vienkārši salīdzināt. Kā varam salīdzināties ar tām zemēm, kurās milzīgas teritorijas aizņem kalni un citi saimnieciski neizmantojami apvidi?”

VIEDOKĻI

Par daudz noteikti nav

Elita Kalniņa, Vides aizsardzības kluba viceprezidente:
– Mums nav daudz teritoriju, ko sargā likums. Tā ir manipulācija ar skaitļiem – neesam pat pirmajā desmitniekā Eiropā. Būtiībā mums ir ļoti maz teritoriju, kurās ir strikti ierobežojumi. Lielākajā daļā var darīt visu – atomelektrostācijas celst gan ne. No likuma viedokļa aizsardzība

Mežkopis Kārlis Blūms: „Dažkārt likumu pieņēmējus var pārliecināt ar skajāku balsi, jo katru specifisko lauciņu viņi nepārzina. Taču vairāk izdara tie rūķiši, kas tajā spēlē nelienu, bet klusi un kārtīgi strādā.”

NAV PIRMATNĒJU, IR SEKUNDĀRI

Mežkopis norāda arī uz vēsturiskām atšķirībām. Latvijā nav pirmatnējo mežu – tādu, kas izveidojas vismaz pārsimt gados, kad ir cilvēku roku atstāti pilnīgā mierā. Pie mums gandrīz katrs zemes plekītis noteiktā periodā tiek izmantots: „Tas ir sekundāri audzēts mežs, kas tagad mums aug. Arī nabadzīgajās, smilšainajās augsnēs, kurās spēj augt tikai priedes. Tās ik pa laikam cirstas, tad vai nu no jauna cilvēku stādītas vai pašas ataugušas. Lai runātu par pirmatnējo mežu, jāredz platība, kurā ir 400 gadu auguši koki. Ir mums tādi atsevišķi, kuru esam iedomājušies par tik veciem un pēc apkārtmēra nosaukuši par dižkokiem, bet pirmatnēja meža kopumā tie ir reti. Vecākajiem kokiem prieku nogabalos ir tikai ap 150 gadu.”

VISUS TAS NEINTERESĒ

„To viņi varētu uzzināt tad, ja pie katra īpašā auga būtu plāksnīte ar skaidrojošu tekstu,” turpina K. Blūms. „Arī tad, ja būtu informācija par putnu un dzīvnieku sugām, kas šeit mīt. Daļa cilvēku to izlasītu, citi noplēstu. Lieguma galvenais uzdevums nav sabiedrību izglītēt. Tāpēc mums ir īpaši veidotas, kultūrvēsturiskas, ierobežotas teritorijas: parki, dendroloģiskie stādījumi. Tas nav vajadzīgs tiem, kuriem par dabu nav specifiskas intereses un kuri to saskata tikai kā zaļumu sev apkārt. Kādreiz mani ļoti kaitināja – kā gan var neatšķirt priedi no egles! Ar laiku sapratu, ka mums katram savas intereses. Vieni šeit atbrauc tāpēc, ka vīrs galvas zilas debesis, apkārt zaļš mežs, blakus tek tīra upe, klusums. Viņiem nevaļag katru daudzveidīgās dabas detaļu nosaukt vārdā. Ja kādam ir padziļināta interese, var iet

PUTNIEM NOZĪMĪGA VIETA

Sargājamas putnu sugas, biotopi – gan atklāti, gan neuzskaitīti – mūspusē ir daudzviet. Visām vietām nav noteikts liegums vai cits aizsardzības režīms. Liegums *Maņģenes meži* sākotnēji veidots reto putnu sugu aizsardzībai, jo pēc Dabas pārvaldes atzinuma tā ir viena no pirmajām putniem nozīmīgajām vietām Latvijā. 2016. gadā izstrādāts dabas

vides klubā esam noskaņoti draumās kontroles. Sodi ir noteikti, taču nav jau, kas to situāciju kontrolē, jo nevar vienoties, kura institūcija konkrētajā situācijā atbildīga. Nocērt kokus Abavas ielejā, un tad mēnešiem ilgi skaidrojas, kas kuram bijis jābūt. Dabas aizsardzībā vienīgā joma, kurā vides inspektors pats var ko reāli darīt, ir zivju resursi.

No iedzīvotāju atmiņām

■ Maņģenes meži kā īpaši sargājama vieta nav nejausība – tas ir komplekss, kas piepilda Ventas un Abavas ieskauto trīsstūri. Zeme te nabadzīga, jo ledus laikmeta beigās sapūstas iekšzemes smilšu kāpas, bet citur reljefs ir purvainš. Tādēļ muižas laikos te nav dzīvojuši bagāti.

■ Padomju gados (drīz pēc kara) bijis kolhozs, kas knapi vilcīs dzīvību gadus desmit. Sākumā lepmi nosaukts par *Turību*, tad pārdēvēts par *Abavu*. Beigās kolhoznieki nosmējuši: „Nu, sveika, Abava!” Kolhozs likvidēts, visi rudzi nopļauti, un zeme atstādīta ar mežu.

■ Tagad māju maz, bet savulaik kādas 50 saimniecības pārtikušas no meža darbiem un koku pludināšanas pa Ventu. Vēsturiski attīstību noteicis ar tas, ka senāk te nav bijis tieša ceļš uz Kuldīgu. Pārsvarā izmantota pārcelšanās pār Ventu.

mežā ar ekspertu, biotopu zinātnāju, kurš katru ķēpīti palīdzēs saskaīt un atšķirt no citiem. Smalki izstāstīs, kādos un cik vecos kokos konkrētā kukaiņu suga iemītnās. Tās ir lietas, ko mēs, parastie cilvēki, nepārzinām. Un nedomāju, ka visiem tās arī būtu tik smalki jāzina. Tāpēc neapvainojos, ja kāds koku sugas neatšķir.”

ĒRGLIS VAI NEVAJADZĪGA PĀRTICĪBA?

„Saimniekošana mums ir diezgan ekstensīva. Tās ir vēsturiskas sekas lielajai politikai: iedzīvotāju skaita samazināšanās, lauku viensētas izzušana. Tāpēc šeit ir tieši tāda mežu struktūra. Ja nebūtu bijis kara un kolektivizācijas, tagad būtu citādi. Ja būtu intensīva lauksaimniecība rezonansi, tostarp kritiku izteica saimnieki. K. Blūms: „Kad to jūras ērgli nupat redzēju, no prieka izsauca! Tā arī dabas vērotāji, skaitītāji staigā un ir nenormāli priecīgi, atrodot kādu puķīti, ko iepriekš tikai grāmatās redzējuši. Tik retu augu, kāds varbūt tikai trīs vietās Latvijā atklāts. Viņu sajūsma ir saprotama. Cits jautājums – ja pēc tam Rīgas kabinets ierēdņi, kuri tur dabā nav bijuši, sāk izgudrot ierobežojumus tiem, kuri tajā vietā dzīvo un saimnieko gadiem. Ja jau tur tas retais augs līdz šim saglabājies, tas ir apliecinājums, ka teritorija apsaimniekota pietiekami labi un sargāta arī bez likuma normām. Tas ir tas

SKAITĪŠANAS NOLŪKS

Tuvojas noslēgumam vērienīgs dabas skaitīšanas projekts, lai sagatavotu vēl nopietnākus priekšlikumus bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai un ekosistēmu aizsardzībai. Tas sabiedrībā izsauce pretrunīgu rezonansi, tostarp kritiku izteica saimnieki. K. Blūms: „Kad to jūras ērgli nupat redzēju, no prieka izsauca! Tā arī dabas vērotāji, skaitītāji staigā un ir nenormāli priecīgi, atrodot kādu puķīti, ko iepriekš tikai grāmatās redzējuši. Tik retu augu, kāds varbūt tikai trīs vietās Latvijā atklāts. Viņu sajūsma ir saprotama. Cits jautājums – ja pēc tam Rīgas kabinets ierēdņi, kuri tur dabā nav bijuši, sāk izgudrot ierobežojumus tiem, kuri tajā vietā dzīvo un saimnieko gadiem. Ja jau tur tas retais augs līdz šim saglabājies, tas ir apliecinājums, ka teritorija apsaimniekota pietiekami labi un sargāta arī bez likuma normām. Tas ir tas

paradokss. Tāpat kā tā nēmšanās ar mikroliegumiem mazo ērgļu dēļ. Ja saimniekošana būtu bijusi tik bezcerīga, mums tagad tik daudz šo putnu nebūtu.”

Sāk saprast un piedomā

Dace Jansone, Kuldīgas novada domes vides speciāliste:
– Ventas ieleja ir viens no mūsu ievērojamākajiem dabas liegumiem. Vietās, kur atpūtnieki ar transportu centās piebraukt pie pašas upes, tagad ir stingri ierobežojumi. Kādreiz Kuldīgā varēja nobraukt lejā uz bijušo Pārventas estrādi, un to izmantoja daudzi maksšermnieki. Tagad ir ierīkotas aizlieguma zīmes, un cilvēki tās respektē. Manuprāt, tas nav tikai aizlieguma zīmju un soda dēļ – cilvēki vairāk domā par dabas aizsardzību. Pašreizējās īpaši aizsargājamās dabas teritorijas mūsu novadā tiek sargātas. Vides pētnieki ierosinās, vai vajag veidot jaunus.

Dabas liegums Maņģenes meži

No lieguma aizsardzības plāna 2016.–2028. gadam

○ Liegums izveidots 1999. gadā – sākumā retu putnu sugu aizsardzībai. Pašlaik platība ir 2200 ha.

○ Tā ir mazapdzīvota un nomaļa mežu teritorija starp Abavas un Ventas ieleju Riežupes dabas parka tuvumā. 92% klāj meži, kuruš šķērso dažas nelielu upišu (Beburpītes, Kazu valka u.c.) ielejas un gravas ar bebru uzpludinājumiem, kā arī iepakas ar nelieliem sūnu purviem. Te atrodas meliorācijas maz ietekmēti skujkoku meži, kas ir dažādu retu sugu mājvieta. Ar meža biotopiem un mitrainēm saistītas daudzas ornitoloģiskas vērtības.

○ Izveidoti astoņi mikroliegumi putnu un augu sugu aizsardzībai.

○ 2005. gadā iekļauts Eiropas Savienības nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju tīklā *Natura 2000*.

○ Analizējot faktorus, kas ietekmē dabas vērtības, secināts, ka nozīmīgākais negatīvais faktors ir mežsaimnieciskā darbība, kas joprojām notiek gan liegumā, gan tam tiešā tuvumā. Lai to mazinātu, ir ieteikts aizsardzību būtiski pastiprināt.

ties pie dabas aizsardzības formālās puses, normatīvie akti uzrakstīti tādā formā, lai pat stulbākajam cilvēkam *pieliektu*, par ko ir runa. Bet nevar pēc normatīvajiem aktiem izlemt aprobežoti – sapratnei jābūt.”

ZĀBAKI UN RUNČI IR, POMARINI NEDRĪKST BŪT

Teiktā skaidrojuma K. Blūms atceļ birokrātiskuo gadījumu Ventspils novadā, kur kādam jaunizveidotam meža īpašumam ierosinājis nosaukumu *Pomarini*, jo tur mītuši mazie ērgļi (*Pomarina* – latīniskās nosaukumā). Ir taču Latvijā *Zābaki*, *Runči*, *Pekuļi* – kāpēc *Pomarini* nevarētu būt? Bet vietējā pārvalde noraidījusi, jo saskaītjusi neatbilstību likuma normām. „Kā var vienā mazā valstī būt tik atšķirīga izpratne par vieniem un tiem pašiem Ministru kabineta noteikumiem? To var attiecināt arī uz dabas aizsardzību. Noteikumi ļauj bez saskaītjuma jaunaudzēs cirst koku ar celma apkārtmēru līdz 12 cm. Bet, ja tas koks 20 gados jau ir paspējis izaugt resnāks? Pēc loģikas to no audzes var izņemt. Vai tiek pārkaīts likums? Likumdevējs to nav iedomājies. Ar dzīvi liegumā tāpat: daba ir tik daudzveidīga, katrs koks atšķirīgs – to visu likumā nevar paredzēt.”

Lielāks efekts dabas aizsardzībā varētu būt patēriņa maiņa, proti, atteikšanās no neprātīgajām iegribām, kas cilvēka eksistenci nemaz nav vajadzīgas. Nu jau gan Latvija pierimst un šķiet pārdzīvojuši modes industrijas un citu biznesu spiedienu: tik lielas mājas kā 90. gados vairs netiek lielā skaitā būvētas. Atgriezo-

turēties – tas atļauts tikai gida pavadībā, aizliegta arī saimnieciskā darbība. Tomēr arī te var būt zonas ar brīvāku režīmu.

Nedaudz vieglāks tas ir **dabas liegumā**. Tajā galvenie ierobežojumi skar meža apsaimniekošanu, aizliegts mainīt zemes lietošanas kategoriju, visur nedrīkst būvēt ēkas, ir ierobežojumi vēja elektrostaacijām, zemes gabalu dalīšanai u.tml. Arī liegumā var būt brīvākas zonas.

Nākamais vieglākais režīms noteikts **dabas parkos**, kas tiek veidoti galvenokārt sabiedrības atpūtai un izglītošanai, vienlaikus saglabājot dabas vērtības. Te tāpat var būt zonas ar atšķirīgu režīmu.

Aizsargājamo ainavu apvidi ir plašas, ainaviski vērtīgas vietas ar minimāliem ierobežojumiem. Arī tajos var būt dažādas zonas.

Dabas pieminekļi ir diezgan atšķirīga kategorija – tie ir nelieli objekti: koki, alejas, akmeņi, avoti, atsegumi, krāces u.tml. Tajos režīms noteikts tikai tāpēc, lai piemineklis netiktu iznīcināts.

Nacionālajos parkos un biosfēras rezervātos režīms var būt ļoti atšķirīgs – tas atkarīgs no funkcionālajām zonām.

Nosacījumu katrā kategorijā ir ļoti daudz. Tie izstrādāti pēc Ministru kabineta īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējiem aizsardzības un izmantošanas noteikumiem. Tos vēlmi būt saimniekiem savā zemē un sadzīvot ar dabu pēc saviem priekšstatiem.

REŽĪMU ATŠĶIRĪBA

Visstingrākais režīms ir **dabas rezervātā** (tos veido izsargāta zemes). Tur aizliegts pat uz-

Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas:

DL – dabas liegums, DP – dabas parks, DPM – dabas piemineklis, ML – mikroliegums.	Kuldīgas novadā DL Gudenieki DL Maņģenes meži DL Ventas ieleja DP Abavas senleja DP Pinku ezers DP Riežupe DPM Baltavots un Melnavots DPM Ilandes ūdenskritumi DPM Kurmāles „Sauleskalnu” dendroloģiskie stādījumi DPM Ķimales parks DPM Laidu „Jaunbrēdiķu” dendroloģiskie stādījumi DPM Padures aleja DPM Vecvilgāles aleja DPM Maņģenes dendroloģiskie stādījumi DPM Muižarāju klintis DPM Padures „Vecleju” dendroloģiskie stādījumi DPM Riežupes ūdenskritums un atsegumi DPM Riežupes smilšālas DPM Rumbas „Polīšu” dendroloģiskie stādījumi DPM Šķēdes atsegums DPM Ventas rumba ML Dzirnīku pļava	Alsungas novadā DL Alsungas meži DL Dīļu pļavas DL Užavas augšteece	Skruandas novadā DL Ventas un Šķērveļa ieleja DL Skruandas zivju dīķi DPM Ātraiskains DPM Gobdzīņu klintis DPM Ketleru atsegums DPM Lēģernieku atsegums DPM Rudbāržu mežaparks DPM Šķērveļa lejteces dolomīta atsegums DPM Zaslēnu atsegumi
---	--	---	---

„Mana ģimene ir visa pilsēta”

Vienmēr perfektā formas tērpā, vienmēr ieklausās cilvēkos, vienmēr darīs to, kas likumsargam jā dara. Pēc četriem gadiem dosies izdienas pensijā. MĀRIS VIKŠTREMS, kuru Kuldīgā daudzi pazīst kā policistu, kam var piezvanīt jebkurā laikā.

Reiz tu teici: strādājot Valsts policijā, ir piedzīvots tik daudz, ka varētu sarakstīt memuārus vairākos sējumos,

Tas atkarīgs no tā, ko vēlas atspoguļot. Ja raksta tā, lai no vēstures ir tikai labais, tad pietiktu pusgrāmatai. Ja ar visiem piedzīvojumiem, tad grāmata sanāktu ļoti bieza.

Cik sen jau policijā esi?

Kopš 1995. gada rudens. Uzreiz pēc armijas, kurā es pat pildīju virsnieka pienākumus, atgriezos Kuldīgā un mēģināju darbu atrast Zemessardzē, bet nesekmīgi. Tad kādu laiku biju apsargs tolaik populārā izlaides vietā *Bordertauna*, kas bija iecienīta dažādu bandītu un bandīteļu aprindās. Reiz tur ienāca toreizējais policists Guntis Viņants, kurš sarunas laikā uzaicināja strādāt likumsargu rindās. Tas bija laiks, kad trūka kadru.

Kad sāku strādāt, pirmos trīs mēnešus nebija formas – bija jāstrādā privātajā apģērbā. Man iedeļa apliecību – pusi no A4 formāta lapas, un tā es sāku. Uzreiz ierādīja Vārmes iecirkni, un bija jābrauc strādāt. Pamēģini bez formas un ar kaut kādu lapeli kabatā cilvēkiem iestāstīt, ka tu esi policists! Darbs sākās jautri.

Tas bija trakais laiks, kad viss tikai sāka iet uz priekšu.

Pārbaudes laikā man maksāja 50 latu algu. Pilnā alga policistam bija 150 latu, un tas toreiz bija daudz vērtīgāk par to, ko šobrīd saņemtu kā eiro. Vai policisti kopš tiem laikiem kļuvuši bagātāki? Grūti pateikt. Teiksim tā: ja cilvēks nolēmis kļūt par policistu, viņš var rēķināties ar to, ka brauks ar vecu mašīnu. Viss notiek idejas vārdā. Priekš Kuldīgas alga ir normāla, paēdis būsi, bet bagāts nebūsi. Protams, ja esi godīgs policists un tev nav kādu mantojumu... Es sāku ne no kā un esmu progresējis. Man ģimenē jau ir divas vecas mašīnas (smejas).

Jūtams tāds kā rūgtums.

Patiesībā ne. Ar to sāku sarunas ar jaunajiem darbiniekiem. Es nekaunīgi prasu, kāpēc viņi nāk strādāt uz policiju. Man gribas dzirdēt, ka viņi to dara pārliecības pēc – ka grib būt policisti! Ka bērībā kāds nav bijis apbižots vai ka viņš nav tāds, kuram patīk varas izpausmes. Es pats esmu ieskaitāms trešajā grupā – pie tiem, kuri ir policisti pēc pārliecības. Ja būtu varaskārs, sen jau būtu kāpis pa karjeras kāpnēm.

Tu esi iecirkņa inspektors.

Es smejos, ka sāku kā iecirkņa inspektors un arī beigšu kā iecirkņa inspektors. Bet amata nosaukumi mainās. Pēc četriem gadiem man pienāksies izdienas pensija. Nekad nav bijusi doma

Kuldīgas iecirkņa policists Māris Vikštrems kopā ar kolēģi Alīnu Doniņu, saņemot jubilejas goda zīmi Latvijas Valsts policijai 100.

par karjeru, jo man patīk strādāt ar *apakšām*. Ar cilvēkiem. Patīk viņiem palīdzēt. Nereti ir situācijas, kad manas un priekšnieku domas nesakrīt, jo katram policistam ar laiku rodas sava izpratne par dzīvi. Tad rodas diskusijas. Man primārais ir iedzīvotājs – dzīvs cilvēks, tikai pēc tam nāk statistiskie rādītāji. Esmu gatavs šos rādītājus pasliktināt, lai tikai labi būtu cilvēkam. Es šo profesiju izvēlējos, un man cilvēkiem jāpalīdz. Ja esi policists, tad kādam tu būsi labs, bet kādam slikts, jo jāpieņem arī tādi lēmumi, kas nepatiks. Es profesiju mācījos vēl vecajā skolā, kurā mācīja klausīties. Varu aizbraukt pie tantes, nosēdēt divas stundas klausoties, saprast, ka 50% no dzirdētā ir izmetams, bet otra puse informācijas ir tā, kas man nepieciešama. Tikai aprunājoties – kaut vai neoficiāli. Tu kā žurnālists saproti, par ko ir runa. Jāizsver, kāda informācija ir publiskojama, bet kāda jānoklusē, lai nenodarītu ļaunu informācijas avotam, bet izmantotu dažādu lietvedību turpināšanai.

Tu teici, ka drīz pensija. Vai tiešām iesi?

Noteikti. Ir teiciens: katram māksliniekam jāsaprot, kad no skatuves aiziet, lai nesabojātu labo slavu. Ar policistiem ir tāpat. Lai kā diskutētu – vajag vai nevajag agrāku pensionēšanās vecumu, es saku, ka vajag, jo cilvēki nogurst. Katram ir ģimene,

„Ja no desmit cilvēkiem labus vārdus par mani saka vismaz divi, tad savu darbu daru labi, jo tikai no malas to var novērtēt.”

Māris Drosmes skrējienā Rīgā šīgada jūlijā.

Ar sievu Kristīni pērn decembrī.

arī tajā ir kādas problēmas. Mana ģimene ir visa pilsēta – es risinu pilsētas ģimeņu problēmas, un visa tā gūzma iet caur mani. Psiholoģiski ir grūti. Bet, jā, policijā ir tādi amati, kuros var strādāt pat 62 gadu vecumā.

Ja tev piedāvātu daudz mierīgāku amatu un teiktu: „Paliec!”

Nē. Protams, pēc tam kādu darbu meklēšu, bet – nē. Esmu strādājis arī operatīvo darbu. Starp iecirkņa inspektoru un operatīvo darbinieku var vilkt zināmas paralēles. Ja kāds piedraud operatīvajam darbiniekam, ir vērts padomāt, vai nav jāapdrošina īpašums un dzīvība, bet, ja piedraud iecirkņa inspektoram, tās ir cilvēku emocijas bez sekām. Tā ir vienīgā atšķirība. Tas ir darbs uz zemes. Smags. Ja esi policists ar sirdi un dvēseli, no notikumiem nekādi nevar distancēties. Es vienmēr uz darbu eju, jau tērpies formā, un, ja cilvēki mani tajā redz, tad nāk un runā. Es nekad neskatos pulkstenī, jo saprotu, ka esmu darbā un cilvēkam ir vajadzība parunāt.

Mana sieva Kristīne ir tāda pati. Man paveicies, jo arī viņa strādā policijā un saprot darba specifiku. Grūtāk tiem, kuriem ģimene šo specifiku nesaprot. Ir tā: ja ģimenē ir divi policisti, tad pilnīgi skaidrs, ka agri vai vēlu viņi arī mājās runās par policiju. Pašlaik sistēma mazliet palīdz no darba distancēties, jo, ja esi atvaļinājumā, nedrīksti iet uz darbu darba jautājumos. Tikai ciemos. Bet patiesībā arī atvaļinājumā sanāk atbildēt uz telefona zvaniem un runāt ar cilvēkiem. Ja esi labs policists, tad zvanīs vienmēr.

Tavas ģimenes vārds tiek pieminēts sakarā ar paseno dubultslepkavību Ēdoles pusē, jo jūs ar Kristīni bijāt tie policisti, kuri šīs lietas izmeklēšanu uzjundīja no jauna.

Tur vislielākais nopelns ir manai sievai, kura tolaik bija meklēšanas inspektore. Viņa no cietušo radniekiem sadzirdēja to, kas iepriekš netika sadzirdēts. Ap-

solīja, ka darīs visu, lai pazudušos atrastu. Viņa solījumu izpildīja, jo bojāgājušie tika atrasti. Tas arī viss, ko varu pateikt.

Tev dzīvē droši vien nācies redzēt arī to, kas citiem pat sapņos nav rādījies.

Viens gadījums bija pašā sākumā, kad sāku strādāt. Toreiz braucām uz pagastu X. Bija saņemtas ziņas, ka kādai sievietei grūtniecības pazīmes pazudušas, bet bērns nekur nav manīts. Sieviete gan redzēta ballējoties. Kopā ar Valdi Atmatu braucām turp. Diena beidzās ar tumsu, kad kopā ar māti bijām vietā, kur viņa bērnu bija norakusi. Nācās krietni nopūlēties, lai atrastu īsto vietu, jo māte parādīja tikai aptuveni. Kad atrakām bērnu, pamanīju, ka māte sāka šņukstēt. Lūk, tas bija brīdis, kad man parādījās pirmās emocijas, jo gribējās viņai ievilkāt ar lāpstu... Bet nedrīkst. Policistam jāmek emocijas aizstumt malā.

Vienalga, ko cilvēks izdarījis?

Jā. Lai kā arī nebūtu, policistam, kuram kabinetā pretī sēž noziedznieks, jāsaprot, ka tas otrs arī ir cilvēks. Lai slepkava, lai bandīts, lai izvarotājs... Bet arī viņš ir cilvēks, un nedrīkst izturēties kā pret mēslu. Nevar viņam bravurīgi kliegt virsū, ka viņu iesēdināsi. Ja tā notiks, cilvēks aizvērsies un viss process – pierādījumu iegūšana, atzīšanās – apstāties nekuriem.

Mums, policistiem, bija ekskluzīva iespēja pirms pārdošanas vēlreiz iekļūt vecajā policijas ēkā Liepājas ielā. Mēs ar sievu to izmantojām un iegājām arī kamerās, kurās kādreiz uzturējās aizturētie. Tur vienmēr ir *sienas avīzes* – sienās ieskrāpēti uzraksti. Mēs ar Kristīni tos lasījām, bet savus vārdus neatradām. Tas nozīmē, ka savu darbu esam darījuši pēc labākās sirdsapziņas. Mana darba augstākā pilotāža ir tā, ka cilvēks, kuram nupat esmu uzrakstījis protokolu, ejot laukā, pasaka paldies. Es apjuku un pat pajautāju – par ko. Cilvēks paskatījās un atbildēja: „Par attieksmi.”

Vēzis. Laikus atklāt, pareizi ārstēt, mācēt sadzīvot

Aizvien vairāk veidojas biedrības, kas palīdz cīņā pret ļaundabīgo audzēju jeb vēzi. Pārsvārā tās veido tie, kuri paši vai viņu tuvinieki ar šo diagnozi un arī nāvi saskārušies. Bet Kuldīgas slimnīcā šovasar darbu sākusi paliatīvās aprūpes speciāliste Sarmīte Opmane. Gan sabiedrisko organizāciju, gan mediķu pārliecība – glābt var, ja cilvēks palīdzību meklējis laikus. **Likt justies pēc iespējas labāk**

Tā paliatīvo aprūpi skaidro speciāliste Sarmīte Opmane, kura pacientus Kuldīgas slimnīcā ambulatori pieņem kopš vasaras sākuma. Viņa izvērtē pacienta stāvokli un ģimenei iesaka aprūpi. Par šo pieņemšanu maksā valsts, un piedalīties aicināti arī tuvinieki.

„Paliatīvās aprūpes mērķis ir nodrošināt pēc iespējas labāku dzīvi tiem pacientiem, kuru izārstēšana vairs nav iespējama. Prioritāri ir mazināt sāpes un citus simptomus, kā arī izzināt psiholoģiskās, sociālās un garīgās problēmas. Ģimenei skaidrojam, kā mājās par slimnieku pareizi rūpēties: apmācām, kā pozicionēt, lai neveidojas izgulējumi, stāstām par pareizu uzturu un barošanu, lai pacients nezaudētu svaru, ” skaidro S.Opmane.

Speciāliste uzsver: „Sabiedrībā valda uzskats, ka paliatīvo aprūpi vajag tikai tiem pacientiem ar onkoloģiskām saslimšanām, kuru veselības stāvoklis ir ļoti smags. Tā tas nav. Šo aprūpi nereti nodrošina arī tiem, kuri ar savu slimību var dzīvot desmit, divdesmit un vairāk gadu. Šī darba būtība ir likt cilvēkam ar viņa diagnozi justies pēc iespējas labāk. Ja tie ir reiboņi, lietojam terapiju, kas tos mazina; ja pacientam kas sāp, sākam vai koriģējam pretsāpju terapiju.” Nepieciešamības gadījumā tiek iesaistīti citi speciālisti, piemēram, psihologs vai psihoterapeits, arī kapelāns.

Kuldīgas slimnīcā plānots izveidot arī paliatīvās aprūpes nodaļu, kurā palīdzība pacientiem tiks nodrošināta speciālistu uzraudzībā.

Ģimenes ārste un paliatīvās aprūpes speciāliste Sarmīte Opmane uzsver, ka šādu aprūpi var saņemt ne tikai pacienti ar smagu onkoloģisko saslimšanu, bet arī tie, kuri ar savu slimību var dzīvot desmit, divdesmit un vairāk gadu.

Daktare Sarmīte Opmane pacientus pieņem:

- ❖ pirmdienās no 14.00 līdz 17.00,
- ❖ otrdienās no 8.00 līdz 12.00 un
- ❖ ceturtdienās no 13.00 līdz 16.00.

- Kurzemē saslimstība ar vēzi uz 100 000 iedzīvotājiem ir Latvijā visaugstākā. Mirstības ziņā esam otrajā vietā.
- Katru gadu Kurzemē šī diagnoze noteikta vidēji 1637 cilvēkiem. 2017. gada nogalē uzskaitē bija 10 655 pacienti.
- Valstī 2017. gadā vidēji bija ap 606 saslimušajiem, Kurzemē – 683, Latgalē – 653, Vidzemē – 621, Rīgā – 613. Zemgalē un Pierīgā saslimstība ar ļaundabīgiem audzējiem ir krietni zemāka nekā valstī vidēji.
- Augstākā saslimstība Latvijā ir Nīcas novadā, zemākā – Alsungas novadā.
- Biežāk novērotie audzēji – prostatas, plaušu, krūts vēzis.

/Slimību profilakses un kontroles centra ziņas/

Paliatīvo aprūpi var saņemt pacienti ar:

- humānā imūndeficīta vīrusa (HIV) infekciju,
- ļaundabīgiem audzējiem,
- encefalītu (izraisa ilgstošus nervu sistēmas traucējumus),
- mielītu (muguras smadzeņu iekaisumu) un encefalomielītu (hroniskā noguruma sindromu),
- centrālās nervu sistēmas slimībām,
- multiplo sklerozi,
- perifērās nervu sistēmas slimībām,
- *Myosethenia gravis* (neiromuskulāru slimību, kas izraisa muskuļu vājumu),
- sirds mazspēju,
- cerebrovaskulārām slimībām (smadzeņu darbības traucējumiem, piemēram, ar sekām pēc insulta),
- barības vada, kuņģa un divpadsmitpirkstu zarnas slimībām,
- izgulējumiem,
- muguras smadzeņu bojājumiem.

Jāvana pa slimnīcas reģistratūras tālruni **63374000**.

Lēmumu, vai paliatīvās aprūpes konsultācija vajadzīga, pieņem ģimenes ārsts vai speciālists, izvērtējot katru gadījumu un nosūstot norādīt attiecīgo diagnozes kodu.

Melanoma: iesaistīties var ikviens

Agrīni atklāta melanoma jeb ādas vēzis 98% gadījumu neatgriežas, taču ne vienmēr pats slimnieks to pamana un pie ārsta dodas laikus.

Pacientu atbalsta biedrības *Soli priekšā melanomai* vadītāja Olga Valciņa ir pārliecināta, ka palīdzīgu roku agrīnā diagnostikā var sniegt gan to profesiju pārstāvji, kuri ikdienā saskaras ar cilvēka ķermeni, gan ikviens no mums. Pamanot kādam uz ādas aizdomīgu veidojumu, vajadzētu nevis klusēt, bet šo cilvēku uzrunāt, jo tā varam glābt viņa dzīvību.

KAD SASLIMST PATI

2017. gadā O.Valciņa uzzināja, ka viņai ir melanoma: „Tobrīd Latvijā šiem pacientiem nebija nekādu zāļu, turklāt manas ārstēšanas pirmie posmi bija pretrunā vadlīnijām, kas tika izmantotas pasaulē. Es sapratu, ka vēlos iestāties par melanomas pacientu interesēm. Tā iepazīnos ar Eiropas Melanomas pacientu biedrību tīkla veidotājiem un aizbraucu uz pirmo konferenci Briselē. Uzrunāju Sondru Zaļupi (pacienti un šīs kustības aktīvisti – aut.), un kopīgiem spēkiem sākām melanomas pacientu aizstāvības un informācijas platformu veidot arī Latvijā.”

„Pamanot kādam uz ādas aizdomīgu veidojumu, vajadzētu nevis klusēt, bet šo cilvēku uzrunāt, jo tā varam glābt viņa dzīvību.”

DARBS AR CILVĒKIEM UN SISTĒMU

O.Valciņa skaidro, ka pacientu aizstāvību var iedalīt divos lielos darba blokos. Pirmais ir tiešais atbalsts, piemēram, iknedēļas tikšanās platformā *Zoom*, kurās tiek pārrunātas aktuālās tēmas, nodota informācija, kā arī izglītotā sabiedrība.

„Otrais bloks ir darbs ar sistēmu. Mēs veicinām dialogu ar atbildīgajām iestādēm un kopā meklējam risinājumus, kā veselības aprūpi padarīt pacientam draudzīgāku. Reizēm iestādes jau pašas zina, kādas ir problēmas, taču dažkārt lēmējiem neienāk prātā, ka pacienti saskaras ar tām vai citām problēmām, un mēs esam tāds kā starpnieks,” skaidro O.Valciņa.

„Jā, trūkst naudas, ja runājam par kompensējamajām zālēm, taču vienlaikus trūkst medicīniskā personāla, it īpaši onkoloģijas māsu, nav paliatīvās aprūpes, ģimenes ārstiem ir pārāk maz jaudas, lai pacientus aicinātu uz skrīningu, nav atrisināts jautājums, lai dermatologi paši varētu aizdomīgu pacientu nosūtīt pie onkologa.

Mums visvairāk sāp tas, ka onkoloģijā katrs redz savu mazo gabaliņu, bet nav tādas cilvēku grupas, kas redzētu sistēmu kop-

Olga Valciņa iesaka „Tiem, kas kādreiz daudz bijuši saulē, jāatceras, ka no šodienas dermatologs ir viņu labākais draugs. Jāatrod tāds, kuram uzticieties, kurš pret saviem pienākumiem ir apzinīgs, un arī pašam jāvēro visi ādas veidojumi. Briti pētījumā secinājuši, ka lielākā daļa pacientu vizīti pie ārsta atliek no pusgada līdz deviņiem mēnešiem, taču dažu melanomu attīstībā pat viens mēnesis var būt izšķirošs.”

skatā un saprastu, kā pacienti jūtas.

Piemēram, lai saņemtu ķīmijterapiju Latvijas Onkoloģijas centrā, pacientam viena rinda jāizstāv tāpēc, lai dabūtu recepti, tad jādodas uz aptieku pēc zālēm, tad ar zāļu pudeli rokās jāizstāv otra rinda, un tikai tad var saņemt terapiju. Reizēm tas aizņem vairāk nekā četras stundas. Citur pasaulē pacientam par zāļu iegādi nav jādomā.

Cits piemērs, kur būtu nepieciešamas izmaiņas, – mutāciju testi. Arī tur pacientam, neskatoties uz slimības stadiju, jāstaigā pa vairākām laboratorijām un paraugi jāpārved no vienas uz otru, jāveic testi, jo ārstniecības iestādes nesarbojas.”

JAU PAVEIKTAIS

„Kad pagājušā gada maijā izveidojām biedrību, mums bija trīs prioritātes: adekvāta ārstēšana 1. un 2. līnijā; pacienta vadlīniju izstrāde; adjuvantā terapija*, kas novērš melanomas progresiju.

Lielāko daļu mērķu esam sasnieguši. Ja neskaita vienu medikamentu, kas ražotāja dēļ Latvijā nav ienācis, visas pārējās zāles, par kuru iekļaušanu kompensējamo sarakstā iestājamies, tagad ir

pieejamas, un mēs gandrīz nemaz neatšķiramies no citām Eiropas valstīm. Esam pabeiguši darbu arī pie pacientu ceļveža.

Bet attiecībā uz adjuvantu terapiju mērķis sasniegts daļēji. No marta tā ir pieejama BRAF** pozitīviem pacientiem, un ceram, ka BRAF negatīviem pacientiem tā varētu būt pieejama gada beigās,” skaidro O.Valciņa.

Biedrība turpina strādāt, lai 2. līnijā zāles pieejamas visiem melanomas pacientiem neatkarīgi no BRAF statusa un lai adjuvantā terapija ir pieejama visiem augsta riska pacientiem.

Tiek meklēta iespēja, lai Latvijā būtu sakārtota un starptautiskajām vadlīnijām atbilstoša melanomas ārstēšana, sākot jau ar primāro diagnostiku.

Turpinās pacientu izglītošana, jo ikvienam ir tiesības izdarīt informētu izvēli un iegūt atbildes uz visiem jautājumiem. „Mūsu biedrība var palīdzēt saprast, kādus pakalpojumus viņi var saņemt un kas noteikti būtu jāpajautā ārstam,” uzsver O.Valciņa.

Biedrība sākusi projektu *Izzini melanomu!*, kura nolūks ir izglītēt dažādus speciālistus, lai melanomu pazītu. Vēl viena būtiska joma, kas jāsakārto, ir pārrobežu

medicīna, lai mūsu melanomas pacienti, kuriem dažādu apstākļu dēļ Latvijā ārstēšana nav pieejama, varētu braukt uz ārvalstīm un piedalīties klīniskajos pētījumos. „Es pazīstu vairākus pacientus, kuri pirms gadiem bija 4. stadijā un kuriem tika piedāvāta paliatīvā aprūpe, bet, pateicoties tam, ka bija iespēja piedalīties klīniskajos pētījumos, viņi joprojām ir dzīvi, skrien maratonu, kāpj kalnos un var dzīvot pilnvērtīgi.”

JA ATKLĀJ AGRI, IZREDZES LIELAS

1. stadijai jeb agrīni atklātai melanomai ir ļoti labas atveseļošanās prognozes un 98% varbūtība, ka slimība neatgriezīsies. Tomēr neliels risks, ka tā atgriezīsies, pastāv. Pasaulē pusei pacientu, kuri ar melanomu nomirst, savulaik tā diagnosticēta ar 1. vai 2. stadiju. Melanoma var atgriezties pēc pieciem, desmit un pat 20 gadiem, tāpēc pat tajos gadījumos, kad tā ir veiksmīgi izgriezta, profilaktiski jāturpina apmeklēt dermatologu.

* Parasti attiecas uz hormonterapiju, ķīmijterapiju vai staru terapiju, ko pievieno pēc operācijas
** Pozitīvas vai negatīvas BRAF gēna mutācijas

PASAULĒ

Kas tā par vietu?

189. kārta

Pilsētas parks ar 360 000 m² platību. Tautā to sauc arī par dārzu, un tur atrodas vairāku šīs valsts vadoņu kapavieta. Parku aizsargā arheoloģiskais dienests. Dārza vidū atrodas Lielais kupols, mošejas, rezidence pie centrālā pagalma, kurā var redzēt ūdens tvertnes paliekas, Astoņu gabalu tilts un citas kultūrvēsturiskas būves. Parks ir populāra vieta pastaigu un citu kustību entuziastiem. Šādi dārzi ir labs piemērs hinduisma un islāma arhitektūras apvienojumam.

Atbildi gaidām līdz 13. augustam 11.00, to sūtīt konkursam *Pasaules pazinējs, Kurzemniekam* 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv vai iemest redakcijas durvju pastkastē.

188. kārtas atbilde: Papua Jaungvineja.

Pareizi atbildējuši: Aija Usne, Ausma Kreidere, Daina Gerente, Ingars Neimanis, Ojārs Silkans, Velta Višņevska, Gunta Grundmane, Vilnis Bēniņš.

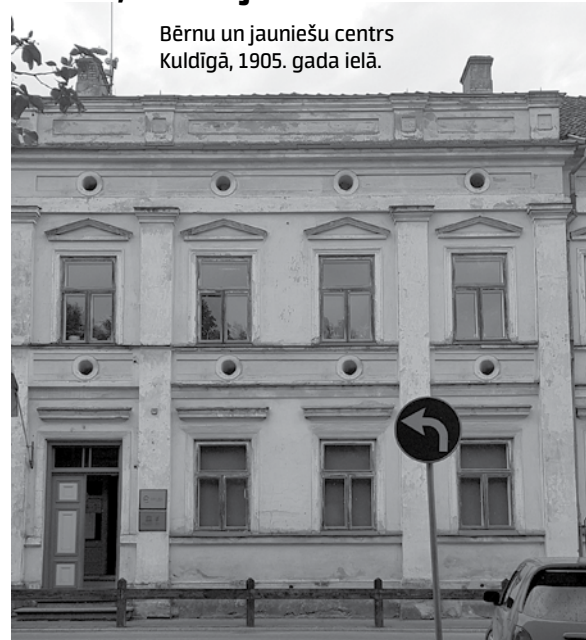
Izmantojot divus attēlus un nelielu informāciju par kādu pasaules vietu vai objektu, mēģini atpazīt, kā to sauc!

Konkursu atbalsta veikals Cikāde.

FOTOKONKURSS

Atrodi, kas šajā attēlā lieks!

Bērnu un jauniešu centrs Kuldīgā, 1905. gada ielā.

Konkursu atbalsta

Pareizā atbilde. Ēvalda Valtera skulptūrai Kuldīgas Rātslaukumā trūkst šķīvja.

Pareizi atbildējuši: Indra Grandava, Aija Usne, Ingars Neimanis, Daina Gerente, Ojārs Silkans, Velta Višņevska, Gunta Grundmane, Ausma Kreidere..

VĒSTURE

Kurzemnieks sadarbībā ar Kuldīgas novada muzeju piedāvā konkursu, kas liek papētīt vēsturi vai vienkārši atcerēties dažādus notikumus Kuldīgas, Skrundas un Alsungas novadā.

32. jautājums

Kā sauc šo ēku Kuldīgā?

Atbildi un, ja ir, arī atmiņu stāstu par attēlā redzamo līdz 13. augusta 11.00 sūtīt e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv.

31. jautājuma atbilde: Kalnmuiža Sieksātē.

Pareizi atbildējuši: Indra Grandava, Ingars Neimanis, Aija Usne, Daina Gerente, Ojārs Silkans, Velta Višņevska, Ausma Kreidere, Gunta Grundmane, Vita Eglīte.

Konkursa dalībniece Aija Usne dalās atmiņās: „Ilgus gadus tur bija Sieksātes pamatskola, kur mācījās bērni no Sieksātes un Valtaiķiem. Skolā strādāja stingri un kolosāli skolotāji, kas prata iemācīt visu un visiem. Lielā cieņā bija sports, braucām uz visām iespējamajām sacensībām un guvām labus rezultātus. Skolā guvām arī praktisko darbu pieredzi, jo bija liels dārzs, kur jāsēj, jāravē un rudenī jānovāc raža. Bija jāiet arī palīgā kolhoza darbos, tas viss bija ļoti vērtīgi. Bet galvenais un vērtīgākais, ko guvām šajā skolā, – zināšanas, par to paldies pedagogiem. Skolu (Sieksātes astoņgadīgo) beidzu pirms 50 gadiem, bet pirmā skola kā jau visiem ilgi paliek atmiņā, tāpēc vienmēr ir prieks tikt ar bijušajiem klasesbiedriem un skolotājiem salidojumos, kas notiek bijušajā skolā. Tas ikdienu dara priecīgāku.”

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Veidojusi Daina Skribane.

1		2		5		3				4			1	5		6
3									7							
8	12				9	2							10			
				11									12			
			13					9		14						
		15													16	
17						18				19		20				11
		21			22					23						
									24							
25		7						26					27			28
				29				30		31		32				
10		33												34		14
35						36						8		37		
13												4				
38						6										
												39				15

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----

Risinājumu gaidām līdz 13. augustam.

Horizontāli 1.Latviešu rakstniece (dz. 1969). 4.Evaņģēliski Amerikas nēģeru dziedājumi. 8.Kājceļiņš. 9.Auduma gabals gleznošanai ar eļļas krāsām. 10.Lapu koks. 13.Apaļš, plāns plācenis no raudzētas mīklas. 14.Lauska. 17.Sena vergturu valsts tagadējās Irānas teritorijā. 18.Horizontali nostiprināti būvkonstrukciju elementi. 20.Tēls Rīgas kinostudijas mākslas filmā *Salna pavasarī*. 21.Jautra poļu tautas deja. 23.Stāva jumta slīpnē veidota izbūve ar logu. 25.Tāds, kam ir labi attīstīta domāšana. 26.Dabas parādība. 27.Slavens Rīgas jauniešu kamerkoris. 29.Jūrniecībā – pasažieru kuģa klājs. 31.Zemes dabiskais pavadoņs. 35.Norvēģijas galvaspilsēta. 36.Pašlaik. 37.Saistīt (ar virvi, ķēdi, saiti u.tml.). 38.Nimfām līdzīgas būtnes hindu mitoloģijā. 39.Pamatkonstrukcija, karkass.

Vertikāli 1.Latviešu gleznotāja (dz.1957). 2.Startēt. 3.Latviešu literāta, satīriķa A.Ruberta (1893–1960) pseidonīms. 4.Mēbele. 5.Upe Vācijas ZR daļā. 6.Mākslas darbu sakopojums publiskai apskatei. 7.Variants. 11.Augstāka vieta purvā, pļavā. 12.Tehnoloģiskām vajadzībām sasmalcināta koksne. 15.Brazīliešu cilmes pāru deja. 16.Pašcieņa. 18.Iejūga piederums. 19.Steiga. 22.Paralēlu vai krustisku stieņu veidojums (kā) aizturēšanai, nožogojšanai. 24.Slavens vijolnieks (dz.1947. g. Rīgā). 25.Pilsēta Bulgārijā, kurā ik gadu notiek humora un satīras svētki. 27.Dzelt (par kukaiņiem). 28.Hidrotehniskas ierīces pludināmo koku virzīšanai pa ūdenstilpi. 30.Ar redzi uztveramā apkārtnē, daba. 32.Bērnišķīgi labsirdīgs, atklāts. 33.Ūdens nogludināts, neliels, ieapaļš akmens. 34.Tepe.

Pareizā atbilde: NEFELOMETRS – optiska ierīce šķidruma duļķainības un dispersu sistēmu blīvuma noteikšanai; lieto arī baktēriju daudzuma noteikšanai suspensijā..

ATBILDES. Horizontāli 1.Pietāte. 5.Rajecka. 9.Idalgo. 11.Tīrums. 12.Sirtaki. 13.Ūsiņš. 17.Brīze. 19.Vikings. 20.Žņaugis. 21.Cefejs. 24.Azimuts. 26.Gauss. 27.Habls. 31.Okajama. 33.Barels. 34.Okeāns. 35.Balanss. 36.Palāses

Vertikāli 2.Indekss. 3.Tole. 4.Trose. 6.Aktis. 7.Eirs. 8.Kambīze. 10.Ēteris. 14.Ņurņiks. 15.Biogāze. 16.Agrests. 18.Rivjēra. 22.Emalja. 23.Bandava. 25.Alianse. 28.Tosts. 29.Laosa. 30.Mena. 32.Degā.

Pareizi atbildējuši: Daina Gerente, Bruno Mekšs, Velta Višņevska, Ojārs Silkans, Gunta Grundmane, Gunta Vāciete..

Atminējumu, izgrieztu no laikraksta (ne kopētu), sūtiet uz redakciju *Krustvārdu mīklu konkursam, Kurzemnieks*, 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai iemetiet redakcijas vēstuli kastītē.

Uzvarētājam dāvana gādāta sadarbībā ar salonveikalu Akcent's.

MINI MĪKLU!

Kas tas ir?

Koka putns, linu spārni, kaņepāju dzislojums.

Atbildes līdz 13. augusta 11.00 sūtīt e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv vai sūtīt redakcijai 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai iemest redakcijas vēstuli kastītē.

Pareizā atbilde. Malkas grēda.

Pareizi atbildējuši: Indra Grandava, Mārcis Kaltiņš, Daina Gerente, Ingars Neimanis, Ojārs Silkans, Velta Višņevska, Gunta Grundmane.

PĀRDOD

No Vācijas – **MB A CLASS**, *dīzelis*, 2600 eiro. Tāl. 28728202.

No Vācijas – **SEAT IBIZA**, 2010, 2800 eiro. Tāl. 28728202.

BMW 320, 2,0, *dīzelis*, 2004, 3100 eiro. Tāl. 29612059.

Pārdod **PVC LOGUS** un **DURVIS**, iebūvējamās skapjus, bīdāmās durvis, moduļu virtuves. Plašs žāļūziju un pretinsektu sietu piedāvājums. Veic mērīšanu un montāžu. Mucenieku ielā 25, tālr. 28448638, Gravas ielā 1, tālr. 28378818.

Sīkos **KVIEŠU** graudus. Tāl. 26199033.

SMILTI, granti. Piegādā. Tāl. 22377474.

Brūnas un baltas **DĒJĒJVISTAS**, 11 mēn. vecas. Pērkot 10 gab. un vairāk, bezmaksas piegāde. Tāl. 24976880.

SIA **Vēvers** pārdod priedes skaidu kurināmās **BRIKETES** ar piegādi. Cena 120 eiro. Tāl. 26651831.

Piedāvājam kvalitatīvas bērza **BRIKETES**, ilgi deg, mazs pelnu atlikums, ar piegādi Kuldīgā, 123,20 eiro par paleti. Tāl. 20331463.

Pārdod RUF kokskaidā **BRIKETES** ar piegādi. Tāl. 28196838.

Skaldītu lapkoku **MALKU**. Tāl. 27885688.

Sausu **MALKU** maisos, kravās. Tāl. 26544462.

SIA **AJG plus** – sazāģētu nomaļu **MALKU**. Tāl. 29399939.

Apses **MALKU**. Tāl. 20081020.

Pārdod 3 m **MALKU** ar piegādi. Minimālais apjoms – 20 m³. Tāl. 20514042.

Visu veidu **MALKU**. Tāl. 26153187.

Skaldītu un kluču **MALKU**. Tāl. 28750000.

Skaldītu un kluču **MALKU**. Tāl. 27195825.

Pārdod ar piegādi zāģētavas atgriezumus **MALKU**; skaldītu malku; 3 m garu meža malku. Tāl. 29249578.

Skaldītu **MALKU**. Tāl. 22377474.

MALKU – skaldītu un klučos. Tāl. 27811870.

Skaldītu **MALKU**. Tāl. 29254530.

Skaldītu **MALKU**, piegādā. Tāl. 29428876.

Visu veidu **MALKU**. Tāl. 29974786.

PĒRK

AUTOMAŠĪNAS. Tāl. 28679476.

TRAKTORUS, PIEKABES, inventāru, vieglās automašīnas. Tāl. 26104984.

TRAKTORUS, tehniku. Tāl. 25203776.

Lapkoku **CIRSMAS**. Tāl. 27811870.

Z/s **SMAIDAS** pērk **MĀJLĒPUS**. Tāl. 29437251, 28393052, 63341221.

GAILENES, MELLEENES. Transports pie klienta. Tāl. 26284210.

GAILENES, MELLEENES: Kuldīgā, Planīcas ielā 7a, tālr. 25200298; Skrundā, Liepājas ielā 4, tālr. 25321178; Aizputē, Sakas ielā 9, tālr. 25366612.

Viss par
reklāmu
Kurzemniekā!
Tālrunis 63324881.

DAŽĀDI

Sertificēta **BŪVFIRMA** ar pieredzi veic dažādus būvdarbus, dokumentācijas noformēšanu. Tāl. 29705025.

Veicam dažādu teritoriju **APAUGUMA** izstrādi, mēs tās sakopsim un par izstrādāto krūmu un koku materiālu samaksāsim. Korekta, ātra samaksa. Tāl. 25600490.

Tīra **AKAS**. Tāl. 27448331.

VAJADŽĪGI

SIA **Bērzi plus** (41202008941) – hidrauliskā lentzāģa **OPERATORS** un **PALĪGS**. Alga pēc izpeļņas no 800 eiro. Tāl. 29568025.

Z/s **Sūrupes** (56101005031) piedāvā darbu **KONDITORAM** ar pieredzi. Alga, sākot ar 430 eiro. Tāl. 29168262, 26043923.

DARBS Vācijā gaļas kombinātā. Stundas likme – 9,35 eiro, nodrošinām ceļu un dzīvošanu Vācijā. Sīkāka informācija pa tālr. 20227843, SIA **ALMA M**, 40003543608, lic. nr. 22/2017.

VIEGLATLĒTIKA

Latvijas bronza Ralfam Zazerskim

Latvijas čempionātā daudzciņā **U18 grupā bronzas godalgu izcīnījis Kuldīgas novada sporta skolas audzēknis Ralfs Zazerskis**.

Kopā desmitciņā viņam 5282 punkti: 100 m (11,92), tāllēkšanā (6,30 m), lodes grūšanā (9,61 m), augstlēkšanā (1,67 m), 400 m (55,18), 110 m/b (15,71), diska mešanā (23,77 m), kārtslēkšanā (3,20 m), šķēpa mešanā (38,19 m), 1500 m (5:18,50).

5. vietu ieguvis Ādams Ķesters ar 4689 punktiem: 100 m (11,90), tāllēkšanā (5,88 m), lodes grūšanā (10,11 m), augstlēkšanā (1,58 m), 400 m (56,52), 110 m/b (19,29), diska mešanā (29,00 m), kārtslēkšanā (2,60 m), šķēpa mešanā (37,97 m), 1500

m (5:20,34). Septīto rezultātu uzrādījis Niks Maulis – viņam 4259 punkti: 100 m (12,99), tāllēkšanā (5,11 m), lodes grūšanā (11,52 m), augstlēkšanā (1,67 m), 400 m (1:02,93), 110 m/b (18,19), diska mešanā (22,90 m), kārtslēkšanā (3,50 m), šķēpa mešanā (37,74 m), 1500 m (6:04,78).

U20 grupā 4. vietu ar 4193 punktiem izcīnījis Emīls Līdaka: 100 m (12,87), tāllēkšanā (5,09 m), lodes grūšanā (9,04 m), augstlēkšanā (1,58 m), 400 m (58,39), 110 m/b (17,79), diska mešanā (20,14 m), kārtslēkšanā (3,80 m), šķēpa mešanā (24,33 m), 1500 m (5:39,29). Puišus trenē Ilze Stukle.

Inta Jansone

TRIATLONS

Sudrabs – Kuldīgas komandai

Ventspilī Latvijas čempionātā olimpiskajā distancē triatlonā **Kuldīgas komanda izcīnījusi 2. vietu**.

Tajā bija apvienojušies Raitis Valters (peldēšana), Aigars Zvingulis (riteņbraukšana) un Ludmila Joce (skriešana).

SPORTA KALENDĀRS

KULDĪGĀ

■ 15.VIII 11.00 Piltenes ielas smilšu laukumos – novada atklātais čempionāts **PLUDMALES VOLEJBOLĀ** U18 grupai, sievietēm, vīriešiem; 3. posms.

■ 15.VIII 10.00 hallē – **GALDA TENISA** turnīrs *Baltā bumbiņa*.

■ 22.VIII 11.00 Kalna ielā 6 – Latvijas jaunatnes komandu čempionāts 100 lauciņu **DAMBRETĒ** U8, U10, U13, U16 grupai.

■ 23.VIII 10.00 A.Grundmaņa stadionā – Kurzemes jaunatnes čempionāts **FUTBOLĀ** U8 grupai.

LĪDZJŪTĪBAS

*Tu – saules ceļš un labā avots bijī,
Kam, rimstot cecēt, mūsu sirdis paliek
Joprojām mīlestības vilnis balts.*

/K.Apškrūma./

Izsakām līdzjūtību Rolandam, vecmāmiņu mūžībā pavadot.

SIA **SC Kuldīga** kolēģi

*Lai tēva mīlestība paliek dzīļi sirdī
Par avotu, kur mūžam spēku smelt.*

/I.Mežnora./

Visdziļākā līdzjūtība Rubeņa fonda valdes loceklei Ritai Kuzņecovai, no tēta atvadoties.

Draugi no Nacionālās pretošanās kustības muzeja Rendā

*Es sajūtu, kā puķes aug un zied,
Un dziesmu sadzirdu, ko zeme dzied,
Caur bezgalību aiznesdama mani.*

/E.Virza./

Dacīt, esam ar tevi un ģimeni skumju brīdī, pavadot māmiņu pēdējā gaitā.

Rimi Mini kolektīvs

*Lai tēva mīlestība paliek dzīļi sirdī
Par avotu, kur mūžam spēku smelt.*

/I.Mežnora./

Dalām bēdu smagumu ar Stārstu ģimeni, Ināras tēti ROMUALDU MOROZU mūžības ceļā pavadot.

Seno draugu ģimenes

Skumstam par mūsu kolēģes **BIRUTIŅAS** aiziešanu aizsaulē.

Centrāles meitenes

Izsakām līdzjūtību piederīgajiem, **BIRUTU MARKOVU** zaudējot.

Kaimiņi Dārza ielā 5

*Tiem, kas tevi mīlējuši,
Tava gaisma līdzi ies.*

/Ā.Elksne./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Laurai un piederīgajiem, tēti zaudējot.

Klasesbiedri –

1981. gada absolventi

*Mūsu laiks ir tik īss –
Mūžu vēji šalc apkārt un pāri.
Kas gan zina to brīdī,
Kad atskanēs likteņa balss?*

/J.Sirmbārdis./

Mūžībā aizgājis tētis, vectētiņš
ANDRIS EGLĪTIS

(24.08.1952. – 07.08.2020.)

Mūža ceļā pavadīsim trešdien,
12. augustā, 16.00 no vecās
Kalna kapu kapličas.

Vineta, Antonio, Matīss,
Elena, Elīza

AUGUSTA ERUDĪTS

Atbildi meklējiet kādā no **Kurzemnieka** numuriem un līdz **13. augusta 11.00** sūtiet e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv!

Par cik procentiem pēdējo 30-40 gadu laikā samazinājies Eiropas zušu skaits?

Atbilde. *Demokrātijas kafējnīca* – brīva telpa sarunām, kurā satiekas nepazīstami cilvēki, lai runātu par sabiedrībā aktuālām tēmām.

Pareizi atbildējuši: Ausma Kreidere, Aija Usne, Velta Višņevska, Daina Gerente, Gunta Grundmane, Indra Grandava, Santa Brasla, Ingars Neimanis.

VEIKALS Konkursu atbalsta veikals
Pindzele
RADOŠĪM CILVĒKIEM Pindzele.

**ATJAUNO
VANNU
EMALJU.**
Tālrunis 20605520.

**ŠVEASKOG
BEZ MAKSAS ATTĪRA
NO KRŪMIEM
laukus un citas
aizaugušas platības.
PĒRK
zarus, cirsmu atlikumus,
šķeldojoamo materiālu.
ĀTRA SAMAKSA.**
☎ **25 622 293 (Āris)**

AKCIJA AUGUSTĀ – gatavs skolai!

Skolēniem, studentiem un skolotājiem, pasūtīt brilles un uzrādīt apliecību:

- bezmaksas redzes tests,
- visiem brillu ietvariem atlaide **25%.**

Tava Redzes telpa
Piltenes ielā 10, Kuldīgā

*Kuldīgas
optika
maina
nosaukumu*

REDZES TELPA

Par **SPORTA PASĀKUMIEM**, rezultātiem informējiet
e-pastā: inta.jansone@kurzemnieks.lv!

INTERESANTI

Vardarbība karā aug vai mazinās?

Jorkas universitātes (Lielbritānija) matemātiķi izmantojuši statistikas datus, lai vienreiz un par visām reizēm atrisinātu strīdu, vai mūsdienās cilvēki vardarbīgā nāvē karos mirst mazāk vai vairāk nekā agrāk. Pētnieki izmantojuši datus kopš Napoleona laika. Viņi norāda, ka precīza analīze nav iespējama, jo ne vienmēr ir skaidrs, kas ir vai nav iekļauts jēdzienā *kara upuris*, piemēram, vai cilvēks kritis kā karavīrs vai miris no kara izraisīta bada un slimību uzliesmojumiem. Vai spāņu gripas upuri pieskaitāmi Pirmā pasaules kara upuriem? Tāpat dati ir eirocentriski, jo ārpus Eiropas uzskaitē ne vienmēr pieejama. Pētījums liecina, ka 19. gs. 30. gados Eiropa piedzīvojuši straujas pārmaiņas, pieaugot iespējai mirt militārā konfliktā, laiks no 1900. līdz 1950. gadam bijis visasiņainākais, savukārt pēdējos 30 gados (kopš 1990. g.) pasaulē iestājies daudz mierīgāks periods, lielākoties pateicoties starptautisko miera organizāciju darbam.

Tiecas debesīs

Gudenieku pagasta Basos, Prūšu mājās, Ainas Stebules dārzā šogad uzziņdējusi ļoti neparasta lilija. Tā ir 2,37 metrus gara un ar 22 ziediem!

Ainas kundze stāsta, ka puķe esot četrus gadus veca, pērn bijusi virs pusotra metra, bet šogad tai jāmeklē balsts, lai notur stāvus. „Jā, aug viena pati uz augšu – nav tai bērniņu,” sirsnīgi stāsta saimniece. Acīmredzot stāds visus spēkus liek lietā, lai taptu aizvien augstāks, nevis ietu kuplumā.

Daiga Bitiniece
Mārtiņa Stebuļa foto

VIEGLATLĒTIKA

Karstais Kuldīgas pusmaratons izdevies

Par 15. Kuldīgas pusmaratona un Latvijas čempioniem šajā distancē kļuvuši Dmitrijs Serjogins (01:08:25) un Karīna Helmane-Soročenkova (01:19:49).

Otrajā vietā Anatolijs Macuks (01:14:39), trešajā – Kristis Siņicins (01:16:46). Sievietēm otrā bija Diāna Liepiņa (1:26:50), trešā – Kitija Valtere (01:27:34).

MEDĀLAS ARĪ KULDĪDZNIEKIEM

Pusmaratona (ap 21 km), 10 km un 5 km distancē piedalījās krietns pulks mūspuses skrējēju.

Pusmaratonā S50 grupā trešā bija Ludmila Joce, V60 grupā otrais – Arvīds Šefanovskis.

10 km sievietēm uzvarēja Ilona Marhele (00:38:59), S50 grupā otrā bija Ināra Rube (01:02:16), S20 grupā ceturta – Sintija Grišule (00:54:22), piektā – Līga Benjamiņa (00:59:11); vīriešiem pirmais ieradās Kārlis Vīksne (00:33:11), V20 grupā sestais – Kalvis Rumbenieks (00:45:51), V50 grupā sestais – Guntis Pucens (00:53:47), V60 grupā otrais – Ivars Eglītis (00:49:42).

5 km vīriešiem ātrākais bija kuldīdznieks Uģis Jocis (00:15:50), jauniešiem – kuldīdznieks Lauris Grīniņš (00:16:48).

BĒRNIEM SKANĒS PASAKAS

Pusmaratona laikā notika arī labdarības pasākums *Svētku skrējieni pēc pasakām*, kura mērķis – Kuldīgas slimnīcas bērnu nodaļas palātām iegādāties skaņu sistēmu, lai turpmāk katru vakaru mazajiem pacientiem atskaņotu pasakas. Divu kilometru garajā skrējienā-gājienā iesaistījās ap 270 dalībnieku, saziēdoti 926,08 eiro. Sadarbībā ar fondu *Vieglī* sabiedrībā pazīstami cilvēki ierunājuši Imanta Ziedoņa pasakas. Labdarības akciju, kas notiek trešo gadu, organizēja sporta klubs *Katrīna*.

15. Kuldīgas pusmaratonam sportisti gatavi.

Liela interese bija arī par labdarības skrējieni, kurā savākti ziedojumi Kuldīgas slimnīcas bērnu nodaļai, lai iegādātos skaņu iekārtas un mazie varētu klausīties pasakas.

Pusmaratonā arī kuldīdznieks Arvīds Šefanovskis (no kreisās).

Kuldīdznieks Juris Buks skriešanā ir iesācējs, bet viņa meita Beāte savā dzimšanas dienā 400 metru skrējienā uzvarēja.

Kuldīdzniece Inga Robežniece priecīga, ka visi atkal var skriet kopā.

Vieglatlēte Ilona Marhele ir garo distanču skrējēja, bet Kuldīgā viņa uzvarēja desmit kilometros.

„IR LABI SKRIET, LIELISKA ATMOSFĒRA”

Tā *Kurzemniekam* sacīja vairāki dalībnieki. Pēc pieciem kilometriem kuldīdznieks Juris Buks atzina: „Bija gan viegli, gan pasmagi, jo esmu iesācējs. Meita Beāte ir sportiste, un viņa šodien savā dzimšanas dienā 400 metru skrējienā finišēja pirmā. Man nekā cits neatliek – jāskrien. Ieteiktu visiem kaut reizi izmēģināt spēkus, jo tas ir labs brīvā laika

pasākums ģimenei, tā var arī sevi uzturēt formā.”

Kuldīdzniece Inga Robežniece pieveica 5 km: „Divus kilometrus līdz finišam iestājās lūzuma punkts, bet saņēmos, sapurināju sevi un izturēju līdz galam. Šogad šis ir pirmais skrējieni, un ir tik laba sajūta, ka atkal visi var skriet kopā.” Desmit kilometros līderes godā bija I.Marhele, pēc starta viņa teica: „Mīļākā trase, mīļākais gada laiks, kad var dabūt labu iede-

gumu. Jutos komfortabli, jo skrēju viena – konkurences nebija. Šogad lielu plānu nav. Sakrāšu spēkus, lai pēc tam, kad būs skaidrība, varētu startēt sacensībās.”

Pusmaratona uzvarētājam D.Serjoginam labot rekordu traucēja laika apstākļi – ātram skrējienam par karstu. „Lai arī starts bija pusseptiņos vakarā, laukā plus 27–28 grādi. Par to, ka rekordu labot neizdevās, neesmu sarūgtināts. Sacensību šogad maz, un

katras, kas notiek, ir lieli svētki. Distancē atbalsts bija fantastisks – te cilvēki ir viesmīlīgi. Citur tā nav, īpaši lielpilsētās. Tāpēc vienmēr prieks startēt Kuldīgā.

Pusmaratonā šis ir trešais tituls. Ar skriešanu nodarbojos 15 gadus, un Kuldīgas pusmaratons bija vienas no manām pirmajām sacensībām – tajās noskrēju piecus kilometrus.”

Intas Jansones teksts un foto
Vairāk foto: www.kurzemnieks.lv